

SORU
ve
YANITLARLA
VERGİ İNCELEME
SÜRECİ

İLYAS MERİÇ

YAZAR HAKKINDA

MRC TAX kurucu ortağı İlyas Meriç mesleki yaşamına 2009 yılında Maliye Teftiş Kurulu'nda Maliye Müfettişi olarak başlamıştır. 10 yıllık kamu görevi süresince İlyas, çok uluslu şirketler ile büyük şirketler nezdinde vergi incelemeleri ve Maliye Bakanlığı birimlerinin teftiş görevlerini gerçekleştirmiş, ayrıca Maliye Bakanlığını temsilen uluslararası organizasyonlara iştirak etmiştir. Kamudaki görev süresinin son iki yılında Vergi Denetim Kurulu Transfer Fiyatlandırması, Örtülü Sermaye ve Yurtdışı Kazançlar Grubunda başkan yardımcısı olarak çalışmıştır. 2019 yılında PwC'ye katılan İlyas, PwC'deki görevi süresince bankacılık, finans ve sigortacılık sektöründeki müşterilerine vergi denetimi, danışmanlık ve transfer fiyatlandırması hizmetleri ile yabancı müşterilerine danışmanlık hizmeti sunmuştur.

İlyas, Galatasaray Üniversitesi Ekonomi bölümünden mezun olmuştur. Ayrıca, lisans döneminde eğitime değişim programıyla bir dönem Pantheon - Sorbonne (Paris 1) Üniversitesinde devam etmiştir. İlyas, uluslararası vergilendirme ve finans alanında yüksek lisansını İngiltere'de Bournemouth Üniversitesi'nde tamamlamıştır.

İlyas'ın vergi alanında ulusal ve uluslararası yayınlarda (Le Monde, Tax Notes International, Vergi Dünyası, Vergi Sorunları, Yaklaşım gibi) Türkçe, Fransızca ve İngilizce yayımlanmış birçok makalesi bulunmaktadır.

Yeminli Mali Müşavir ve Bağımsız Denetçi olan İlyas, çok iyi derecede İngilizce ve Fransızca bilmektedir.

İçindekiler Tablosu

I. VERGİ İNCELEMESİNE İLİŞKİN GENEL KAVRAMLAR	9
1. Vergi incelemesi nedir?	9
2. Vergi incelemesine kimler tabidir?	9
3. Vergi incelemesini kimler yapar?	9
4. Vergi incelemesi nerede yapılır?	9
5. Vergi inceleme türleri nelerdir?	10
6. Tam inceleme nedir?	10
7. Sınırlı inceleme nedir?	10
8. Vergi incelemeleri ne kadar sürede bitirilmelidir?	10
9. Vergi incelemeleri süresinde bitirilmezse ne olur?	11
10. Hangi dönemler vergi incelemesine tabi tutulabilir?	12
11. Nezdinde inceleme yapılan mükellef neden takdir komisyonuna sevk edilir?	12
12. Vergi incelemesine tabi tutulan dönem tekrar incelenebilir mi?	13
13. Vergi incelemelerine mükellef adına kimler katılabilir?	13
II. VERGİ DENETİM KURULU ve VERGİ MÜFETTİŞLERİ	13
14. Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı organizasyon yapısı nasıldır?	13
15. Vergi Denetim Kurulu bünyesindeki komisyonlar nelerdir?	14
16. Vergi Denetim Kurulu Danışma Komisyonunun görevleri nelerdir?	14
17. İzah Değerlendirme Komisyonunun görevleri nelerdir?	15
18. İhbar ve İnceleme Taleplerini Değerlendirme Komisyonunun görevleri nelerdir?	15
19. Rapor değerlendirme komisyonunun görevleri nelerdir?	15
20. Merkezi rapor değerlendirme komisyonunun görevleri nelerdir?	16
21. Vergi müfettişi kimdir?	16
22. Vergi müfettişi nasıl olunur?	16
III. İNCELEME SÜRECİ	17
23. Vergi inceleme süreci nasıl ilerlemektedir?	17
III.1. İNCELENECEK MÜKELLEFİN BELİRLENMESİ	17
24. Bir mükellef neden incelenir?	17
25. Risk analiz çalışmalarıyla incelenen mükellefler nasıl belirlenir?	17
26. İhbar ve şikayetler vergi incelemelerine nasıl yol açar?	18
27. Görüş ve Öneri raporları vergi incelemelerine nasıl yol açar?	18
28. Başka işlerin icrası sırasında yapılan tespitler vergi incelemelerine nasıl yol açar?	19
29. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bildirim ve talepleri vergi incelemelerine nasıl yol açar?	19
30. Bilgi değişim kapsamında yapılan talepler vergi incelemelerine nasıl yol açar?	19
31. Vergi iade talepleri vergi incelemesine nasıl yol açar?	19
III.2. İNCELEMeye BAŞLAMA	19
32. Vergi müfettişleri nasıl görevlendirirler?	19
33. Vergi müfettişleri sadece görevlendirme yazısında yazan konulara mı incelerler?	20
34. Vergi müfettişleri işe ne zaman başlar ve neler yaparlar?	20
35. İnceleme dosyası nedir?	20

36. Vergi incelemesine ne zaman ve nasıl başlanır?	20
37. İncelemeye başlamaya tarihi ne zamandır?	23
III.3. DEFTER VE BELGE İBRAZI	23
38. Defter belge ibrazı nasıl yapılır?	23
III.4. İNCELEME AŞAMASI	23
39. İnceleme aşamasında neler yapılmaktadır?	23
III.5. İNCELEME TUTANAĞININ DÜZENLENMESİ	24
40. İnceleme tutanağı nedir?	24
41. Vergi inceleme tutanakları neden önemlidir?	24
42. Taslak tutanak mükellefle ne zaman paylaşılır?	25
43. İnceleme tutanaklarında bulunması gereken unsurlar nelerdir?	25
III.6. RAPORLARIN DÜZENLENMESİ	25
44. Vergi incelemesi raporları ne zaman düzenlenir?	25
45. Raporların mevzuata uygunluğu nasıl sağlanır?	25
46. Vergi incelemesi neticesinde düzenlenebilecek raporlar nelerdir?	26
47. Vergi inceleme raporu nedir?	26
48. Vergi tekniği raporu nedir?	27
49. Vergi suçu raporu nedir?	27
50. Görüş ve öneri raporu nedir?	27
51. Meslek mensuplarının sorumluluklarına yönelik görüş ve öneri raporu nedir?	28
52. İhbar ikramiyelerine yönelik görüş ve öneri raporu nedir?	28
III.7. RAPORLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	28
53. Vergi incelemesi ne zaman tamamlanır?	28
54. Raporlar, rapor değerlendirme komisyonuna nasıl gönderilir?	28
55. Komisyonların raporlar değerlendirme süresi ne kadardır?	29
56. Komisyonlar raporları nasıl değerlendirir?	29
57. Mükelleflerin komisyonlara görüşlerini bildirmesi mümkün müdür?	29
58. Raporların komisyon süreçleri nasıl ilerlemektedir?	29
59. Rapor değerlendirme komisyonunun raporları olumlu değerlendirme sonrasında yapılacaklar?	32
60. Rapor değerlendirme komisyonunun raporları olumsuz değerlendirme sonrasında yapılacak işlemler?	32
61. Merkezi rapor değerlendirme komisyonunun ilk derece komisyonu olarak raporları olumlu değerlendirmesi sonrasında yapılacak işlemler nelerdir?	32
62. Merkezi rapor değerlendirme komisyonunun ilk derece komisyonu olarak raporları olumsuz değerlendirmesi sonrasında yapılacak işlemler nelerdir?	33
63. Verilen özgelgenin yanlış olduğu komisyonlarca değerlendirilirse yapılacaklar işlemler nelerdir?	33
64. Komisyonlar vergi suçu raporlarını nasıl değerlendirir?	33
65. Komisyonların düzeltme önerileri nedeniyle vergi müfettişlerince mükellefler nezdinde ilave çalışmalar yapması mümkün müdür?	34
66. Mükellefin defter ve belgeleri ne zaman iade edilir?	34
III.8. TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA	34
67. Tarhiyat öncesi uzlaşma süreci nasıl ilerler?	34
III.9. RAPORLARIN VERGİ DAİRESİNE SEVKİ	34
68. Raporların vergi dairesine sevk kim tarafından nasıl yapılır?	34
69. Vergi Suçu raporları nereye gönderilir?	35

III.10. VERGİ İNCELEMESİNDE MÜKELLEFİN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	35
70. Vergi incelemesi süresince mükellefin hakları nelerdir?	35
71. Vergi incelemesi sırasında mükellefin yükümlükleri nelerdir?	36
IV. VERGİ İNCELEMESİ NETİCESİNDE MÜKELLEFİN SEÇENEKLERİ	36
72. Vergi incelemesi neticesinde mükellefin değerlendirebileceği alternatifler nelerdir? 36	
73. Alternatifler değerlendirilirken nelere dikkat edilmelidir?	37
IV.1. TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA	37
74. Genel olarak uzlaşma nedir?	37
75. Tarhiyat öncesi uzlaşma nedir?	37
76. Uzlaşma müzakeresi kimlerle yapılır?	37
77. Tarhiyat öncesi uzlaşmayı kimler talep edebilir?	38
78. Tarhiyat öncesi uzlaşma nasıl talep edilir?	38
79. Tarhiyat öncesi uzlaşma talebi ne zamana kadar yapılmalıdır?	38
80. Mükellef tarhiyat öncesi uzlaşmaya ne zaman ve nasıl davet edilir?	38
81. Tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına hangi borçlar girer?	38
82. Uzlaşma görüşmesinden önce vergi inceleme raporlarını görmek mümkün mü?	38
83. Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinden vazgeçmek mümkün müdür?	39
84. Tarhiyat öncesi uzlaşma görüşmelerine kimler katılabilir?	39
85. Tarhiyat öncesi uzlaşmanın muhtemel sonuçları nelerdir?	39
86. Tarhiyat Öncesi Uzlaşmanın temin edilmemesi nedir ve sonuçları nelerdir?	39
87. Uzlaşmaya varamama nedir ve sonuçları nelerdir?	39
88. Uzlaşmanın temin edilmesi nedir ve sonuçları nelerdir?	40
89. Kısmi uzlaşma mümkün müdür?	40
90. Tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu edilen vergi ve cezaları ne zaman ödenir?	41
91. Tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu edilen vergi ve ceza tutarında indirim yapılır mı?	41
IV.2 TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA	41
92. Tarhiyat sonrası uzlaşma nedir?	41
93. Tarhiyat sonrası uzlaşma müzakeresi kimlerle yapılır?	41
94. Tarhiyat sonrası uzlaşmayı kimler talep edebilir?	42
95. Tarhiyat sonrası uzlaşma nasıl talep edilir?	42
96. Tarhiyat sonrası uzlaşma talebi ne zamana kadar yapılmalıdır?	42
97. Mükellef tarhiyat sonrası uzlaşmaya ne zaman ve nasıl davet edilir?	42
98. Tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamına hangi borçlar girer?	43
99. Tarhiyat sonrası uzlaşma talebinden vazgeçmek mümkün müdür?	43
100. Tarhiyat sonrası uzlaşma görüşmelerine kimler katılabilir?	43
101. Tarhiyat sonrası uzlaşmanın muhtemel sonuçları nelerdir?	43
102. Uzlaşmanın temin edilmemesi nedir ve sonuçları nelerdir?	43
103. Uzlaşmaya varamama nedir ve sonuçları nelerdir?	43
104. Dava yoluna gidilmiş vergi ve cezalar için tarhiyat sonrası uzlaşma talep etmek ve uzlaşmak mümkün müdür?	44
105. Uzlaşmanın temin edilmesi nedir ve sonuçları nelerdir?	44
106. Tarhiyat sonrası uzlaşmada kısmi uzlaşma mümkün müdür?	44
107. Tarhiyat sonrası uzlaşmaya konu edilen vergi ve cezalar ne zaman ödenir?	44
108. Tarhiyat sonrası uzlaşmaya konu edilen vergi ve ceza tutarında indirim yapılır mı? 45	
IV.3 DAVA YOLUNA GİTME	45
109. Mükellef vergi ve cezalara karşı dava açabilir mi?	45

110.	Dava ne zaman açılır?.....	45
111.	İhbarnamelere ayrı ayrı mı dava açılır?	46
112.	Dava açılması vergi/cezanın tahsilatını durdurur mu?.....	46
113.	Vergi mahkemesi kararları nihai midir?	46
114.	Vergi mahkemesi kararları istinafa ne zaman götürülebilir?	46
115.	Bölge idare mahkemesi kararları nihai midir?	46
116.	Bölge idare mahkemesi kararları ne zaman temyiz edilebilir?	46
117.	Vergi davasının mükellefin aleyhine sonuçlanması halinde vergi/cezalar ne zaman ödenir?.....	47
IV.4. ÖDEME/İLK ÜÇ SENEĞİN KULLANILMAMASI.....		47
118.	Mükellefin ilk üç seneği tercih etmemesi halinde ne olur?	47
119.	Tahakkuk eden vergiler ve kesinleşen cezalar ne zaman ödenir?	47
120.	Son seçeneği tercih etmiş mükellefin istifade edebileceği bir indirim var mıdır?	47
121.	Kaçakçılık sayılan fiillerle vergi ziyaına sebebiyet verildiği durumlarda ceza indirimden faydalanmak mümkün müdür?	48

ÖNSÖZ

Beyana dayanan vergilendirme sistemi, vergilendirilecek gelirin düşük maliyetle ve isabetli olarak en hızlı mükellef tarafından tespit edebileceği fikri üzerine bina edilmektedir. Zira yürüttüğü faaliyeti en iyi bilen olarak mükellef, faaliyeti sonunda ortaya çıkan geliri kanun koyucunun koyduğu kurallar dahilinde hızlıca tespit ve beyan eder. Mükelleflerin vergiye gönüllü uyumu ile birlikte ihdas edilmiş kuralların açık, net, anlaşılır ve kolay uygulanabilir olması sistemin etkinliğini belirleyen başat faktörlerdir.

Beyana dayanan vergilendirme sisteminde mükellefin beyanı ile vergilendirme esas olmakla birlikte, dönem dönem gerçekleştirilen vergi incelemeleri ile mükelleflerin kurallara riayet edip etmediği test edilir. Bu incelemelerle hem ödenen vergilerin doğruluğu tespit edilirken hem de mükelleflerin tecrübe ettiği inceleme süreci ile vergiye uyumu artırılmaktadır. Vergi incelemeleri Hazine ve Maliye Bakanlığı birimleri Vergi Denetim Kurulu ile Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmekle birlikte, ekseriyetle bu görev asli fonksiyonu denetim olan Vergi Denetim Kurulu tarafından icra edilmektedir.

Kamu otoritesinin mükelleflerle doğrudan temas ettiği vergi inceleme süreci sıkı usul kaidelerine bağlanmıştır. Bu kaideler mükelleflerin yükümlüklerini belirlediği gibi inceleme sürecinde mükelleflerin kendilerini ifade edebilmelerine imkân tanıyan birçok hakkı da ihtiva etmektedir. Sürecin sıhhatini temin için tasarlanmış olan bu kurallar, mükellef ile kamu otoritesi arasındaki ihtilafların önlenmesi bakımından oldukça ehemmiyet taşımaktadır. Şöyle ki, mükellefler, tespit edilen bulguları inceleme aşamasında vergi inceleme elemanı, devamında rapor değerlendirme komisyonları ile müzakere edebilmektedirler. Süreç bu açıdan mükellefler ile kamu otoritesi arasında vergi mevzuatının, vergisel konuların ele alındığı interaktif bir süreç olarak telakki edilebilir.

Vergi incelemeleri, mükelleflerin rutin vergisel işlemleri dışında kalan ve işin tabiatı gereği sıklıkla karşılaşmadıkları süreçlerdir. Bu bakımdan süreç kapsamındaki yükümlülüklerin ve hakların bilinmesi ve icra edilmesi rutin vergisel işlemlere nazaran biraz daha fazla efor gerektirmektedir. Ancak önemle ifade etmeliyiz ki, mükellefler, bu yükümlülükler ve haklara vakıf olduğu ölçüde, vergi inceleme süreçleri daha az hata/ihtilaf ile neticelenmektedir. Diğer bir deyişle, vergi inceleme sürecini bilen mükellef; vergi incelemesinin edilgen bir unsuru olmak yerine, “incelemeye tabi olan” sıfatıyla, incelemenin sıhhatli şekilde sürdürülmesine ve neticelendirilmesine katkıda bulunur.

Bu çalışmamız, vergi inceleme sürecindeki aşamaları bilme, süreci analiz edebilme ve süreç sonucundaki çıktıları değerlendirebilmek isteyen mükelleflere yardımcı olmak saikiyle vergi inceleme sürecini genel hatlarıyla ele almaktadır. Konuların soru ve cevaplarla ele alındığı, bu bağlamda küçük bir elektronik rehber niteliğindeki bu eserimiz, her eser gibi muhakkak biraz eksik, biraz hatalıdır. Bu bakımdan

okuyucusundan gelecek bildirimler/değerlendirmeler çalışmamızın yetkinleştirilmesi bakımından fayda sağlayacaktır.

İlyas Meriç

I. VERGİ İNCELEMESİNE İLİŞKİN GENEL KAVRAMLAR

1. Vergi incelemesi nedir?

Vergi incelemesi ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamak için vergi incelemesine yetkili olanlar tarafından yapılan bir denetimdir. Yapılan denetim ile vergi mevzuatına uygun olarak ödenmiş/ödenmesi gereken vergiler tespit edilir. Denetim neticesinde vergilerin eksik ödenmiş olduğu saptanabileceği gibi fazladan vergi ödendiği veya vergilerin eksiksiz ödenmiş olduğu da tespit edilebilir. İnceleme elemanın amacı en nihayetinde ödenmesi gereken vergi tutarını doğru bir şekilde belirlemektir. Bu nedenle inceleme neticesinde, gerekmesi halinde, mükellef lehine düzeltme yapılmasını önermek zorundadır.

2. Vergi incelemesine kimler tabidir?

Teorik olarak defter ve hesap tutan, belgeleri muhafaza ve ibraz etme yükümlülüğü bulunan herkes incelemeye tabidir. Kapsam oldukça geniş olmakla birlikte uygulamada ekseriyetle kurumlar vergisi mükellefleri, ticari kazanç veya serbest meslek kazancı sahibi gelir vergisi mükellefleri incelenmektedir. Büyük bir banka veya binlerce çalışanı olan bir üretim şirketi inceleneyeceği gibi serbest meslek erbabı doktor, avukat yahut tüzel kişiliği olmayan apartman/site yönetimi de incelenebilir.

3. Vergi incelemesini kimler yapar?

Vergi incelemesine yetkili olanlar;

- ☐ Vergi Denetim Kurulu mensubu olan vergi başmüfettişleri, vergi müfettişleri ve vergi müfettiş yardımcıları,
- ☐ Gelir İdaresi Başkanlığı teşkilatında görevli müdürler, vergi dairesi müdürleri, vergi dairesi başkanları ve defterdarlardır.

Gelir İdaresi Başkanlığının yukarıda sayılan personeli de vergi incelemesine yetkisine sahip olmasına karşın, incelemeler ekseriyetle, asli fonksiyonu vergi incelemesi olan Vergi Denetim Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle vergi inceleme sürecine ilişkin aşağıda yapılan tüm açıklamalar Vergi Denetim Kurulu mensubu vergi müfettişleri tarafından yapılan incelemelere yöneliktir. Gelir İdaresi Başkanlığı personeli tarafından yapılan incelemelerde, usulü süreçlere ilişkin büyük farklılıklar olmamakla birlikte, vergi müfettişleri tarafından yapılan incelemelerde Vergi Denetim Kurulu, Gelir İdaresi personeli tarafından yapılan incelemelerde ise Gelir İdaresi Başkanlığı muhatap kurumdur.

4. Vergi incelemesi nerede yapılır?

Vergi incelemeleri vergi müfettişinin görev yaptığı dairede yapılır. Dijitalleşmeyle birlikte defter ve belgelerinin büyük çoğunluğunun elektronik ortamda muhafazası ve

kolaylıkla transferi mümkündür. Bu nedenle vergi incelemelerinin dairede yapılması mükellef ve vergi müfettişi açısından daha elverişli olmaktadır. İncelemenin vergi müfettişinin çalışma yerinde yapılması esas olmakla birlikte, mükellefin yazılı talebi üzerine incelemenin mükellefin işyerinde yapılması da mümkündür.

5. Vergi inceleme türleri nelerdir?

Kapsadığı konular/matrah unsurları açısından incelemeler tam ve sınırlı inceleme olarak ikiye ayrılmaktadır.

6. Tam inceleme nedir?

Tam inceleme, bütün matrah unsurlarını kapsayan inceleme türüdür. Bu tür incelemelerde bir veya birden fazla vergi, bir veya birden fazla vergilendirme dönemini kapsayacak şekilde incelenebilir. Örneğin bir mükellef hakkında 2022 ve 2023 dönemlerine ilişkin kurumlar vergisi ve KDV yönünden tam inceleme ile görevlendirilen vergi müfettişi, zikredilen dönemlerdeki vergi türlerine ilişkin bütün matrah unsurlarını kapsayacak şekilde iş ve işlemleri irdeleyebilir.

Tam incelemede bütün iş ve işlemler incelemeye konu olabilmekle birlikte, uygulamada vergi müfettişleri dikkatlerini, denetim işinin doğası gereği belirledikleri sınırlı sayıdaki unsurlara yöneltmektedir. Bu unsurların neler olacağı ve çeşitliliği ise pek tabi ki Vergi Denetim Kurulu risk analiz çalışmalarının çıktıları, mükellefin faaliyet gösterdiği sektörün özellikleri, ilgili sektörde daha önce yapılmış vergi incelemeleri, müfettişin deneyimi, denetçi sezgileri ve müfettişin iş yoğunluğu tarafından belirlenmektedir.

7. Sınırlı inceleme nedir?

Sadece belirli bir veya birkaç unsurun kontrolüne ilişkin yapılan vergi incelemeleri, sınırlı incelemelerdir. Örnek vermek gerekirse, bir mükellefin 2023 yılında istifade ettiği yenileme fonu uygulamasının ya da ilişkili kişilerle borç işlemi olan mükellefin bu işlemlerinin transfer fiyatlandırması ve örtülü sermaye müesseseleri açısından incelenmesi gibi incelemeler sınırlı incelemelere örnek gösterilebilir.

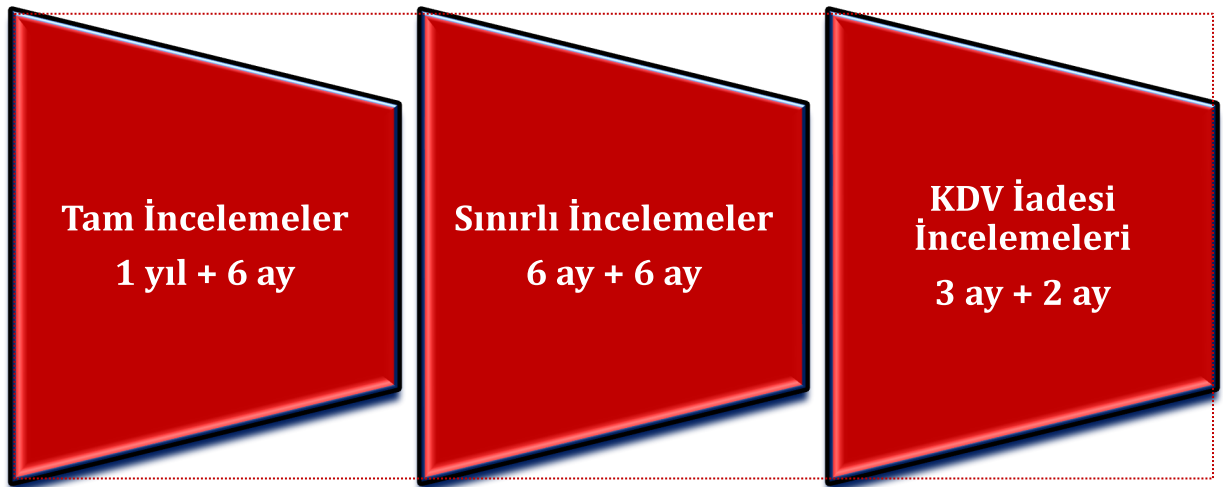
8. Vergi incelemeleri ne kadar sürede bitirilmelidir?

Tam, sınırlı ve katma değer vergisi iade incelemelerinin tamamlanma süreleri, Vergi Usul Kanunu'nda belirlenmiştir. İncelemeye başlanıldığı tarihten itibaren tam incelemelerin bir yıl, sınırlı vergi incelemelerinin altı ay ve KDV iade incelemelerinin üç ay içerisinde tamamlanması gerekmektedir. İncelemenin süresinde bitirilmeyeceğinin anlaşılması halinde vergi müfettişince, inceleme süresinin bitiminden en geç on gün önce bağlı olduğu daire başkanlığından ek süre talep edebilir. İlgili daire başkanlığı tam ve sınırlı incelemelerde altı ay ve KDV iade incelemelerinde iki ayı geçmemek üzere ek süre verilebilir.

Sürelerin hesaplanması açısından incelemeye başlama tarihi, vergi müfettişince düzenlenen incelemeye başlama bildiriminin düzenlendiği tarih; incelemenin bitirilme tarihi ise, vergi inceleme raporlarının değerlendirilmek üzere rapor değerlendirme komisyonlarına iletilmek üzere ilgili daire başkanlığına teslim edildiği tarihtir.

Yukarıdaki süreler kanuni süreler olup vergi müfettişlerine verilen inceleme görevlerinin bitirilmesi süresi daha kısa olarak da belirlenebilir. Örneğin bir tam inceleme için vergi müfettişine beş ay süre verilebilir. Vergi müfettişi bu süre içinde verilen görevi bitiremediği takdirde ise ek süre talep edebilir. İlave süre talebi bir kereden fazla da yapılabilir. Ancak, ilave edilen sürelerle birlikte incelemeler için öngörülen kanuni sürelerin aşılmaması gerekmektedir.

İnceleme görevinin inceleme bitirilmeden başka bir vergi müfettişine devri halinde, incelemenin görevi devralan vergi müfettişince geriye kalan süre içerisinde bitirilmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle, incelemeye başka bir vergi müfettişince devam edilmesi sürelerin baştan başlamasına neden olmamaktadır. Benzer şekilde sınırlı bir incelemenin sonradan tam incelemeye dönüşmesi halinde incelemenin başlama tarihi sınırlı incelemeye başlama tarihidir. Bu halde incelemenin başlangıç tarihi değişmemekle birlikte tam incelemeler için geçerli olan kanuni süreler dikkate alınacaktır.

9. Vergi incelemeleri süresinde bitirilmezse ne olur?

Vergi müfettişlerinin görev emirlerinde yer alan süre içerisinde inceleme görevlerini tamamlaması gerekmektedir. Mesela sınırlı bir vergi incelemesi için görev emrinde üç aylık bir müddet öngörülmüşse, vergi müfettişi bu incelemeyi bu süre içerisinde bitirmelidir. Süresinde bitiremeyeceğini anladığı takdirde, süresinde bitirilmeme gerekçelerini izah eden bir yazı ile ilave süre talep eder. Verilecek ilave sürelerle

birlikte bu sınırlı incelemenin Kanun'da belirlenen azami bir yıl içinde bitirilmesi gerekmektedir. İncelemeye ilişkin vergi müfettişine verilen ilave süreler hakkında ayrıca ilgili daire başkanlığı mükellefi yazı ile bilgilendirir.

İncelemelerin yukarıda zikredilen sürelerde bitirilmesi esas olmakla birlikte, uygulamada bu sürelerin aşıldığı incelemeler de gözlemlenmektedir. Genellikle vergi müfettişlerinin yoğun iş hacimleri nedeniyle yaşanan bu süre aşımalarında incelemenin kendiliğinden nihayetlenmesi gibi bir durum söz konusu değildir. Uygulamada vergi müfettişleri süre aşılmış olsa dahi incelemeye devam etmekte, mükelleften bilgi ve belge talep etmektedir. Vergi Denetim Kurulu, incelemelerin süreleri içerisinde bitirilmesi için gereken önlemleri almakla sorumlu olup, süresinde bitirilmeyen incelemeler nedeniyle vergi müfettişleri hakkında disiplin hükümlerini uygulayabilir.

10.Hangi dönemler vergi incelemesine tabi tutulabilir?

Vergi alacakları doğduğu takvim yılını takip eden takvim yılı başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliği edilmediği takdirde zaman aşımına uğrar. Dolayısıyla zamanaşımı süreleri içinde bir veya birden fazla dönem incelemeye tabi tutulabilir. Örneğin 2023 yılında 2022, 2021, 2020, 2019 ve 2018 dönemleri incelenebilir. 2017 yılı zaman aşımına uğramış olduğu için bu dönemi kapsayan bir incelemenin yapılması mümkün değildir.

Zamanaşımı süreleri nedeniyle zamanaşımının son yılında yürütülen vergi incelemelerine ilişkin görevlendirmeler en geç içinde bulunulan yılın haziran ayı sonuna kadar yapılmalıdır. Örneğin 2018 yılını kapsayan bir vergi incelemesi görevi, en son 2023 yılı haziran ayının sonuna kadar vergi müfettişine verilmelidir. Öte yandan ihbar ikramiyesi talepli ihbarlara istinaden yapılan incelemelerde haziran ayı sonrasında da görevlendirilme yapılabilmektedir.

Uygulamada zamanaşımının son yılında yapılan incelemelerde haziran ayı sonrasında da görevlendirme yapıldığı olmaktadır. Bu hallerde vergi incelemesi için yeterli süresi bulunmuyorsa, vergi müfettişleri mükellefleri takdire komisyonuna sevk etmektedirler.

11.Nezdinde inceleme yapılan mükellef neden takdir komisyonuna sevk edilir?

Tarh zamanaşımının son yılında yapılan vergi incelemesinin zamanaşımı süresi içinde bitirilemeyeceği anlaşıldığı takdirde vergi müfettişleri, iş ve işlemlerin takdir komisyonunca takdir edilmesi için mükellefleri takdir komisyonuna sevk etmektedirler. Zira matrah takdiri için komisyona başvurulması zamanaşımı süresini bir yıla kadar uzatabilmektedir. Böylelikle zamanaşımı süresi takdir komisyonuna sevk halinde altı yıla çıkarılmış olur. Vergi müfettişleri takdir komisyonuna sevk ettikleri mükellefler nezdinde incelemelere devam etmekte ve takdir komisyonuna iletilmek üzere inceleme raporlarını düzenlemektedirler. Takdir komisyonları matrah takdirinde bulunurken düzenlenen inceleme raporlarından veri olarak istifade etmektedirler.

12.Vergi incelemesine tabi tutulan dönem tekrar incelenebilir mi?

Daha önce incelemeye konu edilmiş bir dönemin tekrar tekrar incelenmesi mümkündür. Örneğin mükellef nezdinde 2022 yılını kapsayan kurumlar vergisi açısından tam inceleme yapılmış olması, bu dönemin kurumlar vergi açısından tekrar sınırlı veya tam vergi incelenmesine tabi tutulmasına engel değildir.

13.Vergi incelemelerine mükellef adına kimler katılabilir?

Vergi incelemesi mükellef nezdinde yapılır. Dolayısıyla gerçek kişi mükelleflerde mükellefin kendisi veya vekâlet verdiği kişi, tüzel kişilerde ise kanuni temsilciler veya vekalet verilen kişiler vergi incelemelerine iştirak ederler.

Ayrıca yeminli mali müşavirler, serbest muhasebeci mali müşavirler ve avukatlar veya mükellef tarafından belirlenen diğer kişiler mükellefin verdiği ve örnek metnine aşağıda yer verilen basit bir muvafakat ile incelemelere katılabilirler. Kendisine muvafakat verilen kişiler mükellefle birlikte veya mükellef olmaksızın vergi müfettişleri ile inceleme ile görüşebilir veya müfettişlere bilgi ve belgeler sunabilir. Ancak bu kişilerin vergi müfettişleri ile tutulacak tutanakları imzalama yetkisi bulunmamaktadır. Bu türden bir yetkinin kullanımı için noter kanalıyla bir vekaletname verilmesi gerekmektedir.

MUVAFAKATNAME ÖRNEĞİ

İşbu muvafakatname ile ... vergi kimlik numaralı ... nezdinde ...tarih ve ...sayılı incelemeye başlama bildirimi ile başlanılan ve 2021 ve 2022 dönemlerini kapsayan vergi incelemesinde, vergi incelemesini yürütenlerle inceleme ile ilgili olarak görüşülmesi, bilgi ve belge sunması konusunda ... T.C. kimlik numaralı ve İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı Yeminli Mali Müşavir İlyas Meriç görevlendirilmiştir.31.09.2023

(imza/kaşe)

II. VERGİ DENETİM KURULU ve VERGİ MÜFETTİŞLERİ

14.Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı organizasyon yapısı nasıldır?

Hazine ve Maliye Bakanlığı hizmet birimlerinden olup, temel görevi vergi incelemeleri yapmak olan Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı doğrudan bakana bağlı olan başkan, başkan yardımcıları, daire başkanları ile vergi müfettişlerinden müteşekkildir. Kurul başkanına yardımcı olmak üzere en fazla 6 başkan yardımcısı görevlendirebilmektedir. Hali hazırda beş başkan yardımcısı bulunmaktadır.

Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı ihtiyaca uygun yerlerde kurulabilen daire başkanlıklarıyla faaliyet göstermektedir. Hali hazırda faaliyet gösteren daire başkanlıkları;

- a. Denetim Daire Başkanlığı (Adana, Antalya, Bursa, Gaziantep, Kocaeli, Konya)
- b. Vergi Kaçakçılığı Denetim Daire Başkanlığı [Ankara (2), İstanbul (4), İzmir]
- c. Vergi İadeleri Denetim Daire Başkanlığı (Ankara, İstanbul, İzmir)
- d. Sektörel Denetim Daire Başkanlığı [Ankara (2), İstanbul (3), İzmir]

Vergi Denetim Kurulu 2022 yılı faaliyet raporuna göre, 2022 yılı sonu itibariyle vergi müfettişlerinin daire başkanlıklarına dağılımı aşağıdaki gibidir.

Unvan	Denetim	Sektörel	Vergi İadeleri	Vergi Kaçakçılığı	Kurul Başkanlığı	Toplam
Vergi Başmüfettişi	615	638	172	671	0	2.096
Vergi Müfettişi	935	1.311	500	1.933	0	4.679
Vergi Müfettiş Yardımcısı	167	174	0	328	4	673
	1.717	2.123	672	2.932	4	7.448

15.Vergi Denetim Kurulu bünyesindeki komisyonlar nelerdir?

Vergi Denetim Kurulu bünyesinde faaliyet gösteren komisyonlar aşağıdaki gibidir.

- a. Vergi Denetim Kurulu Danışma Komisyonu
- b. İzah Değerlendirme Komisyonu
- c. İhbar ve İnceleme Taleplerini Değerlendirme Komisyonu
- d. Rapor Değerlendirme Komisyonu
- e. Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu

16.Vergi Denetim Kurulu Danışma Komisyonunun görevleri nelerdir?

Vergi Denetim Kurulu Danışma Komisyonu mevzuat hükümlerinin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkan tereddütlü konuları gidermek suretiyle vergi inceleme görevlerinin yürütülmesinde uygulama birliğini sağlamak için oluşturulmuş bir komisyondur. Komisyon bir başkan ve on asıl üye ile beş yedek üyeden müteşekkildir.

Bu komisyon Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının talep ettiği konuları gündeme alıp görüşür. Mükellefler veya vergi müfettişleri bu komisyona başvuramaz. Komisyon, gündem konusu tereddütlü hususları tartışıp ulaştığı gerekçeli kararı Vergi Denetim Kurulu Başkanına iletir. Komisyonun aldığı kararlar başkan veya bakan tarafından onaylanır. Vergi müfettişleri ve Vergi Denetim Kurulu bünyesindeki tüm komisyonlar onaylanan kararlar doğrultusunda işlem tesis etmek zorundadırlar.

17.İzah Değerlendirme Komisyonunun görevleri nelerdir?

Mükelleflerin vergi zıyana yol açmış olabileceğine dair ön tespitler olması halinde, vergi incelemesine veya takdir komisyonuna sevk edilmeden mükelleflerden izah istenebilir. Yapılan izah neticesinde mükellef vergi kaybına yol açmadığını ortaya koyabilir veya hatalı işlemlerini düzeltebilir. Böylelikle vergi kaybı emareleri taşıyan hususlar mükelleflerin de katılımıyla kısa müddet içinde çözüme kavuşmuş olur.

Yukarıdaki amaca hizmet etmek üzere Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı ve Daire Başkanlıklarında üç vergi müfettişinden müteşekkil izah değerlendirme komisyonları oluşturulmuştur. Oy birliği ile karar alan bu komisyonlar kendilerine intikal eden olayları izaha davet müessesesi kapsamında değerlendirip, gerekli ön tespitleri yapar ve bu tespitlere istinaden mükelleflerden izah isterler. En nihayetinde alınan izaha göre gerekli işlemin tesis edilmesi için karar alırlar. Vergi Denetim Kurulu'nun 2022 faaliyet raporuna göre biri Kurul merkezi, yirmi ikisi daire başkanlıkları bünyesinde olmak üzere toplamda yirmi üç adet izah değerlendirme komisyonu faaliyet göstermektedir.

18.İhbar ve İnceleme Taleplerini Değerlendirme Komisyonunun görevleri nelerdir?

İhbar ve inceleme taleplerini değerlendirme komisyonları, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığında ve daire başkanlıkları bünyesinde üç vergi müfettişinden müteşekkil olarak kurulmaktadır. Oy birliği ile karar alan bu komisyonların temel görevi, vergisel yükümlülöklere ilişkin ihbar ve şikayetleri ile inceleme taleplerini değerlendirmek ve nihayetinde inceleme yapıp yapılmaması veya konunun anlaşılır kılınması için ilave araştırmaların yapılması yönünde karar almaktır. Komisyonun rolü vergi denetim gücünün efektif kullanılması için vergi incelemesine degecek ihbar ve talepleri filtrelemektir. Vergi Denetim Kurulunun 2022 yılı faaliyet raporuna göre, biri Kurul Başkanlığında ve yirmi ikisi daire başkanlıkları bünyesinde olmak üzere yirmi üç adet ihbar ve inceleme taleplerini değerlendirme komisyonu görev yapmaktadır.

19.Rapor değerlendirme komisyonunun görevleri nelerdir?

Rapor değerlendirme komisyonları vergi müfettişleri tarafından düzenlenen raporları değerlendirmek üzere daire başkanlıkları bünyesinde kurulan ve meslekte on yılını tamamlamış en az üç asil ve üç yedek vergi müfettişinden müteşekkil komisyonlardır. Diğer taraftan, uygulama birliğinin sağlanması için aynı konu, sektör veya mükellef grubuna yönelik düzenlenen vergi inceleme raporlarını değerlendirmek üzere rapor değerlendirme komisyonları oluşturulabilir. Örneğin varlık yönetim şirketleri nezdinde yapılan sektörel vergi incelemeleri neticesinde düzenlenen raporlar, uygulama birliğinin tesisi bakımından tek bir komisyon tarafından değerlendirilebilir.

Rapor değerlendirme komisyonunun temel görevi düzenlenmiş bulunan vergi inceleme raporlarını, vergi kanunları ile bunlara ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı, yönetmelik, genel tebliğ, sirküler ve özelgeler açısından değerlendirmek ve raporların usul ve maddi hata

içerip içermediğini kontrol etmektir. İlave olarak, kaçakçılık suçlarının işlendiğine yönelik oluşturulan vergi suçu raporlarını değerlendirip bu raporlara ilişkin mütalaa verir.

Vergi inceleme raporlarını düzenleyen vergi müfettişi kendi raporlarının değerlendirildiği komisyon toplantısına üye olarak katılamaz.

Vergi Denetim Kurulu'nun 2022 faaliyet raporuna göre, denetim daire başkanlıklarında otuz dokuz adet, sektörel denetim daire başkanlıklarında kırk beş, vergi idareleri denetim daire başkanlıklarında on altı, vergi kaçakçılığı denetim daire başkanlıklarında altmış beş olmak üzere toplamda yüz altmış beş adet rapor değerlendirme komisyonu faaliyet göstermektedir.

20.Merkezi rapor değerlendirme komisyonunun görevleri nelerdir?

Merkezi rapor değerlendirme komisyonu, Vergi Denetim Kurulu başkan yardımcılarının birinin başkanlığında dört daire başkanının katılımıyla oluşturulmuş bir komisyondur. Komisyon vergi müfettişleri ile rapor değerlendirme komisyonları arasında ihtilaf çıkması halinde ihtilafın çözüm merci olarak işlev görür. Ayrıca belirlenmiş hadleri aşan inceleme raporları değerlendirilmek üzere doğrudan merkezi rapor değerlendirme komisyonuna iletilir. Bu tutar 2023 yılında 83.800.000,00 TL'dir. Her iki rolün icrasında en nihayetinde bu Komisyon, rapor değerlendirme komisyonu gibi düzenlenmiş olan vergi inceleme raporlarını değerlendirir ve vergi suçu raporları hakkında mütalaa verir.

21.Vergi müfettişi kimdir?

Vergi incelemeleri ekseriyetle Vergi Denetim kurulu mensubu vergi müfettişleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Temel görevi vergi incelemesi olan vergi müfettişleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı birimlerinin teftişi ile memur soruşturmaları gibi görevleri de yerine getirmektedir.

22.Vergi müfettişi nasıl olunur?

Vergi müfettiş yardımcıları, Kamu Personeli Seçme Sınavında önceden belirlenen asgari puan şartını sağlayan adaylardan yazılı ve sözlü olmak üzere yapılan özel yarışma sınavıyla alınır. Vergi müfettiş yardımcıları 3 yıllık yardımcılık görev sürelerinin sonunda yeterlilik sınavlarına girer ve başarılı olanlar vergi müfettişi olarak atanmaya hak kazanırlar. Resmî Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanı kararıyla vergi müfettişliğine atanırlar.

Vergi Denetim Kurulu'nun 2022 yılı faaliyet raporuna göre, 2022 yılı sonu itibarıyla Vergi Denetim Kurulu bünyesinde görevli 7448 müfettiş bulunmaktadır. Müfettişlerin 2096'sı vergi başmüfettişi, 4679'u vergi müfettişi ve 673'ü vergi müfettiş yardımcısıdır. 6081 vergi müfettişi aktif denetim gücü olarak sahada çalışmaktadır.

III. İNCELEME SÜRECİ

23.Vergi inceleme süreci nasıl ilerlemektedir?

Vergi incelemeleri sırasıyla aşağıdaki aşamaları içeren bir süreçtir. Her aşama aşağıda ayrıntılı olarak izah edilmiştir.

III.1. İNCELENECEK MÜKELLEFİN BELİRLENMESİ

24.Bir mükellef neden incelenir?

Mükellefler aşağıdaki gerekçelerle incelenebilir.

- a. Risk analizi çalışmaları,
- b. İhbar ve şikayetler,
- c. Görüş ve Öneri raporları,
- d. Başka işlerin icrası sırasında yapılan tespitler,
- e. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bildirim ve talepleri,
- f. Bilgi değişimi kapsamında yapılan talepler,
- g. Vergi iade talepleri.

25.Risk analiz çalışmalarıyla incelenecek mükellefler nasıl belirlenir?

Vergi Denetim Kurulu bünyesinde bulunan risk analiz sistemi yürüttüğü risk analiz çalışmaları neticesinde incelenecek mükelleflerin belirlenmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Sistem gerek mükelleflerden gerekse diğer kamu kurum ve kuruluşlardan toplanan verileri işlemektedir. Veriler sektörel ve mukayeseli olarak çok

sayıda kriter gözetilerek analiz edilmekte ve risk alanları tespit edilmektedir. Yapılan risk analiz çalışmaları neticesinde incelenmesi gereken mükellefler seçilmektedir. İncelenen mükellef nezdinde tespit edilen risk unsurları incelemeyi yapacak olan vergi müfettişi ile paylaşılmaktadır.

26.İhbar ve şikayetler vergi incelemelerine nasıl yol açar?

Mükelleflerin vergisel yükümlüklerine aykırı davranmak suretiyle vergi kayıp ve kaçığına yol açtığını düşünen ve bu konuda bilgi sahibi olan kişiler, mükellefler hakkında ihbar ve şikâyetle bulunabilmektedir. İhbar eden kişiler genellikle mükellefin çalışanları, mükellefle iş münasebeti olanlar veya mükellefe yakınlığı nedeniyle bilgi sahibi olan kişilerdir. İhbar veya şikayetler Vergi Denetim Kurulu, vergi dairesi başkanlıkları, defterdarlıklar veya vergi dairelerine verilen dilekçelerle yapılmaktadır. İlave olarak Vergi Denetim Kurulu internet adresinde yer alan portal kanalıyla veya CİMER üzerinden de ihbar ve şikâyetle bulunmak mümkündür. Dilekçelerde ihbar ikramiyesinin talep edilmesi halinde, gerekli şartların varlığı halinde dilekçe sahibine ihbar ikramiyesi ödenebilmektedir.

Vergi Denetim Kurulu'na iletilen ihbar ve şikayetler, ihbar ve inceleme taleplerini değerlendirme komisyonları tarafından değerlendirilir ve vergi incelemesine konu edilmesinde fayda görülenler alınan kararla vergi incelemesine sevk edilirler. Belli bir konuyu ihtiva etmeyen, dilekçe sahibinin adı soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinden herhangi biri bulunmayan veya yargı mercilerinin görevlerine giren konuları içeren dilekçeler incelenmez. Bir başka deyişle bir mükellef hakkında verilen ihbar veya şikâyet dilekçesine istinaden o mükellef nezdinde vergi inceleme yapılabilmesi için, dilekçeyi veren kişinin kimlik ve adres bilgilerine yer vermesi ve dilekçede bahsedilenlerin genel geçer konular olmayıp belirgin olması ve gerekli bilgi ve belgelerle desteklenmesi gerekmektedir.

27.Görüş ve Öneri raporları vergi incelemelerine nasıl yol açar?

Vergi müfettişleri konu veya sektör bazlı araştırma ve incelemelerin yapılarak riskli hususlarla birlikte incelenen mükelleflerin tespiti konusunda görevlendirilebilmektedir. Örneğin akaryakıt sektöründeki riskli hususların tespitine yönelik veya grup içi hizmet faturalarının nasıl vergi kaybına yol açabileceği gibi konularda vergi müfettişleri görevlendirilebilir. Yaptıkları çalışma neticesinde düzenledikleri görüş ve öneri raporuyla vergi müfettişleri riskli olup incelenmesi gereken konular ve mükellefleri belirler. Söz konusu raporlar değerlendirilerek nihai olarak belirlenen mükellefler hakkında vergi incelemesine yapılmasına karar verilebilir.

28.Başka işlerin icrası sırasında yapılan tespitler vergi incelemelerine nasıl yol açar?

Teftiş, soruşturma ve yapılan benzer nitelikteki işler neticesinde vergi incelenmesi yapılmasının gerekliliği ortaya çıkabilir. Örneğin bir vergi dairesini teftiş eden vergi müfettişi teftiş münasebetiyle o dairenin mükellef/mükellefleri hakkında riskli ve incelenmesine lüzum gördüğü birtakım hususlara rastlamış olabilir. Bu durumda vergi müfettişi yazılı talebiyle söz konusu mükellefler hakkında vergi incelemesi yapılması hususunu bildirir. Yapılan değerlendirme sonucunda söz konusu mükellefler hakkında vergi incelemesi yapılabilir.

29.Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bildirim ve talepleri vergi incelemelerine nasıl yol açar?

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerinin icrası sırasında tespit ettikleri hususların vergisel sonuçları olabilir. Bu tür durumlarda ilgili birim konuyu Vergi Denetim Kurulu'na intikal ettirir. Vergi Denetim Kurulu bünyesinde yapılan değerlendirme neticesinde mükellefler hakkında vergi incelemesi yapılabilir. Örneğin yaptığı denetim sırasında vergiyle ilgili meselelerin olduğunu tespit eden Sermaye Piyasası Kurulu denetçisi veya Sayıştay denetçisi konunun Vergi Denetim Kurulu'na intikalini sağlar. Diğer taraftan Cumhuriyet savcıları mükellefler hakkında vergi incelemesi yapılmasını talep edebilirler.

30.Bilgi değişim kapsamında yapılan talepler vergi incelemelerine nasıl yol açar?

Uluslararası vergi anlaşmaları nedeniyle anlaşmaya taraf ülke vergi idareleri bilgi değişimi kapsamında bilgi talep etmektedirler. Anlaşma çerçevesinde talep edilen bilgilerin temini amacıyla mükellef nezdinde inceleme yapılabilir.

31.Vergi iade talepleri vergi incelemesine nasıl yol açar?

İlgili mevzuat kapsamında vergi iadesi talep eden mükellefler, yine ilgili mevzuat uyarınca vergi incelemesine tabi tutulur. Örneğin mükellef, KDV iadesinin vergi incelemesi ile gerçekleştirilmesini talep edebilir.

III.2. İNCELEMeye BAŞLAMA

32.Vergi müfettişleri nasıl görevlendirirler?

İncelenecek mükellefler belirlendikten sonra daire başkanlıkları aracılığıyla vergi müfettişleri yazı ile görevlendirilir. İnceleme görevi yazılarında; nezdinde inceleme yapılacak mükelleflere ve konulara ilişkin bilgilere, incelemenin türüne, gerekçesine, dönemine ve süresine ilişkin hususlara yer verilir.

33.Vergi müfettişleri sadece görevlendirme yazısında yazan konulara mı incelerler?

Vergi incelemesi, sadece inceleme görev yazısında belirtilen konu ve dönemlere ilişkin yapılır. İnceleme konusu ve dönemi ile ilgili olmayan herhangi bir hususa ilişkin mükelleften bilgi ve belge talebinde bulunulmaz. Yaptığı inceleme sırasında farklı bir konu veya döneme ilişkin eleştiriye gerektiren hususları tespit eden vergi müfettişi, bu durumu bağlı olduğu daire başkanlığına bildirir ve ilave bir görev emrinin oluşturulmasını talep eder.

34.Vergi müfettişleri işe ne zaman başlar ve neler yaparlar?

Görevi alan vergi müfettişi en geç beş iş günü içinde işe başlar. Bu süre zarfında işe başlayamayan vergi müfettişine ilave beş gün süre verilebilir. İşe başlamaktan kasıt vergi müfettişinin yapılacak vergi incelemesinin temel n hazırlıklarını yapmasıdır. Bu hazırlıklar görevlendirme yazısı ve eklerinin tetkik edilmesi, mükellefin vergi dairesindeki kayıtların temin edilmesi, mükellefin kendisine veya faaliyet gösterdiği sektöre ilişkin araştırma yapılması, bilgi toplanması gibi faaliyetlerdir.

Önemle dikkat edilmesi gereken husus, işe başlama ve incelemeye başlama kavramlarının karıştırılmamasıdır. İş başlama ve işe başlamanın belirli bir süreye bağlanması Vergi Denetim Kurulu'nun i işleyişiyle, vergi müfettişlerinin iş disiplinleriyle alakalı olup mükellefe doğrudan bir etkisi yoktur.

35.İnceleme dosyası nedir?

Vergi müfettişleri yürüttükleri vergi incelemesi ile ilgili bir vergi incelemesi dosyası oluşuştururlar. Bu dosyada görevlendirme yazısı, işe başlama ve hazırlık devresi de dahil olmak üzere inceleme süresinde tespit edilen hususlar, matrah ve matrah farkının ve bunların nasıl hesaplandığına ilişkin bilgiler, yapılan yazışmalar, toplanan bilgi ve belgeler, düzenlenen tutanaklar vb. muhafaza edilir. Bu dosyanın kısmen veya tamamen elektronik ortamda tutulması mümkündür. İnceleme görevi tamamlandıktan sonra vergi müfettişince bağlı olduğu daire başkanlığına tevdi edilecek olan inceleme dosyası vergi incelemesine ilişkin yapılan tüm çalışmaları ihtiva ettiği için önemlidir. Özellikle vergi inceleme görevi bitirilmeden görevin muhtelif nedenlerle bir başka vergi müfettişine devredilmesi halinde, vergi inceleme dosyası, devralan müfettişin vergi incelemesini sürdürmesinde oldukça yardımcı olmaktadır.

36.Vergi incelemesine ne zaman ve nasıl başlanır?

Vergi müfettişleri inceleme görevini aldıktan sonra en geç on beş gün içinde incelemeye başlarlar. Bu süre içinde göreve başlayamayan vergi müfettişine ilave beş günlük süre verilebilir.

Vergi incelemesine, vergi müfettişi tarafından düzenlenecek “incelemeye başlama bildirimi” ile başlanır. rneğine aşağıda yer verilen incelemeye başlama bildiriminin

bir örneği nezdinde inceleme yapılan mükellefe, bir örneği vergi müfettişinin bağlı olduğu daire başkanlığına, bir örneği ise mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine gönderilir. İncelemeye başlama bildiriminde asgari olarak aşığıdaki yazılı hususlar olmalıdır:

- a. İnceleme yapılanın kimlik bilgileri, unvanı, adresi,
- b. İncelemenin türü (tam/sınırlı inceleme),
- c. İncelemeye alınma gerekçesi,
- d. İncelemenin konusu,
- e. İnceleme dönemi,
- f. Vergi türü,
- g. Bildirimin düzenlenme tarihi ve vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların imzası,
- h. Mükelleflerin incelemeye ilgili hak ve yükümlölükleri hakkında bilgi.

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı
İstanbul Sektörel-1
Denetim Daire Başkanlığı

Sayı:...
01.09.2023

Konu: İncelemeye Başlama Bildirimi

XYZ Ticaret A.Ş. (VKN:1234567890)

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 134'üncü maddesi uyarınca 2022 dönemine ilişkin olarak hakkınızda işbu yazı tarihi itibarıyla vergi incelemesine başlanılmış olup inceleme bilgilerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tebliğ olunur.

(...)

Vergi Müfettişi

Mükellef Unvanı	XYZ Ticaret A.Ş.				
Mükellef VKN/TCKN	1234567890				
Mükellef Adresi	... /İSTANBUL				
İncelemenin Konusu	Vergisel işlemleriniz tabloda belirtilen vergi türleri kapsamında incelenecektir.				
Sorgu No *	3IMER1XQDRV1VBS				
Sıra No	Vergi Dairesi	Gerekçesi	Türü	Dönemi	Vergi Türü
1	Kadıköy	30/06/2023, 18163375-660.04[10518]-1005	Sınırlı	2021	Kurumlar Vergisi, KDV
*Sorgu numarası ile https://mukellefportali.vdk.gov.tr adresinden incelemenizin durumu hakkında bilgi alabilirsiniz.					

37.İncelemeye başlamaya tarihi ne zamandır?

Yasal sürelerin tespiti bakımından inceleme başlama tarihi önemlidir. İncelemeye başlama tarihi, incelemeye başlama bildiriminin düzenlendiği tarihtir.

III.3. DEFTER VE BELGE İBRAZI

38.Defter belge ibrazı nasıl yapılır?

İnceleme bildirimine müteakip vergi müfettişince defter ve belgelerin teslim alınmasıyla fiilen vergi incelemesine başlanılmış olur. Vergi müfettişince defter ve belge teslimi yazı ile istenir. Bu yazı genellikle incelemeye başlama bildirimi ile birlikte mükellefe gönderilir. Defter ve belgelerin on beş günden az olmamak kaydıyla tayin edilen sürede teslim edilmesi esastır.

Defter ve belgeler vergi müfettişince tutanakla teslim alınır ve tutanakta teslim alınan defter ve belgelerin mahiyeti ile teslim eden ve teslim alanın kimlik bilgilerine yer verilir. Günümüzde defter ve belgelerin büyük kısmı elektronik olarak düzenlenmekte ve muhafaza edilebilmektedir. Mükellefler tarafından taşınır belleklerle bilgi ve belgeler vergi müfettişine rahatlıkla teslim edilebilmektedir. Diğer taraftan Vergi Denetim Kurulu tarafından mükelleflerin elektronik defter ve belgelerini elektronik ortamda ibraz edilmelerini sağlayan elektronik veri ibrazı (EVİZ) platformu geliştirilmiştir. Bu platformla birlikte elektronik defter ve belgeler bu platform aracılığıyla hızlıca ve kolaylıkla ibraz edilebilecektir.

Vergi incelemesi sırasında vergi müfettişi mükelleften ilave belge talep edebilir. Mükelleflere ait olan ve fiziki olan asıl belgelerin ileride doğabilecek ihtilafların önlenmesi bakımından tutanakla teslim edilmesi önemlidir.

III.4. İNCELEME AŞAMASI

39.İnceleme aşamasında neler yapılmaktadır?

Defter ve belgelerin teslim alınmasıyla vergi müfettişi mükellef nezdinde vergi incelemesine başlar. Vergi Denetim Kurulu Risk Analiz Sisteminin mükellef hakkında oluşturduğu mükellef bilgi raporu vergi müfettişi ile paylaşılır. Söz konusu raporda mükellef özelinde riskli olabilecek ve bu nedenle kontrol edilmesi gereken hususlar yer alır.

Vergi incelemesinin türüne göre vergi müfettişi çalışma güzergahını belirler. Eğer inceleme sınırlı ise, vergi müfettiş araştırması gereken konuya ilişkin bilgi, belge ve defterleri kontrol edip, mükellefin konu ile ilgili açıklamalarını değerlendirip ve ihtiyaç

halinde üçüncü kişi veya kurumlardan bilgi ve belge almak suretiyle vergi incelemesini nihayetlendirmeye çalışır.

Eğer vergi incelemesi tam ise, vergi müfettişinin izlemesi gereken güzergâh sınırlı incelemede olduğu kadar belirgin değildir. Konu kısıtlaması olmadığı için tam vergi incelemeleri, vergi müfettişine mesleki birikim ve tecrübelerini daha etkin bir şekilde kullanabilme fırsatı vermektedir. Vergi müfettişleri, mükellef bilgi raporunda yer alan risk analizi çıktıları, mükellefin finansal tablolarını, mükellefin faaliyet yapısını, sektöre ilişkin yaptığı araştırmaları ve denetçi sezilerini kullanmak suretiyle mükellef nezdinde öncelikle irdelenmesi gereken konuları tespit eder. Aynı anda birden fazla mükellef nezdinde vergi incelemesi yaptıkları için vergi müfettişlerinin riskli olabilecek konuları öncelikle ve bunlara yoğunlaşması inceleme süresinin efektif kullanılması için zaruridir.

Vergi müfettişleri inceleme süresince mükelleften faaliyetleri, işlemleri, kayıt ve belgeleri ve sektör hakkında bilgi talep ederler. Bu talepler yazılı veya sözlü olabilmektedir. Vergi müfettişlerinin talep ettiği bilgilerin hızlı bir şekilde temini ve irdelenen işlemler hakkında tatmin edici izahların geciktirilmeden yapılması ihtilafların önlenmesi bakımından oldukça önemlidir. Zira yapılan izahların hızı nispetinde vergi müfettişlerine konuların tahlili için daha fazla zaman bırakılmış olur.

Vergi müfettişleri yürüttükleri incelemelerde faydalı olabileceklerini düşündükleri bilgi ve belgeleri, üçüncü kişi ve kurumlardan da talep edebilir. Örneğin bir mükellef nezdinde yapılan incelemeyle ilgili olarak sektördeki diğer mükelleflerden, bankalardan veya kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

III.5. İNCELEME TUTANAĞININ DÜZENLENMESİ

40.İnceleme tutanağı nedir?

Vergi incelemesi esnasında gerekli görülen hallerde vergilendirme ile ilgili olay ve hesap durumları düzenlenecek tutanaklarla tespit edilir. Genellikle inceleme süreci sonunda kapsamlı ve tek bir tutanak düzenlenmekte birlikte, incelemenin herhangi bir safhasında tutanak düzenlenmesi mümkündür.

41.Vergi inceleme tutanakları neden önemlidir?

Vergi inceleme tutanakları vergi müfettişinin raporda önereceği vergisel işlemlerin dayanağıdır. Mükellefin bu tutanakta paylaştığı bilgiler ve açıklamalar delil niteliğindedir. Rapor değerlendirme komisyonu üyeleri, konunun yargıya intikal ettirilmesi halinde yargı mensupları, inceleme raporlarındaki konulara ilişkin kararlarını verirken bu tutanaklardan istifade etmektedirler. Bu sebeple mükelleflerin tutanakta paylaştığı bilgilere ve verdikleri izahlara azami derecede

hassasiyet göstermeleri, iddialarını destekleyen bilgi ve belgelere yer vermeleri, özellikle açıklamalarını anlaşılır ve vergi tekniği bakımından doyurucu suretle yapmaları ehemmiyet taşımaktadır.

42. Taslak tutanak mükellefle ne zaman paylaşılır?

Mükelleflerin talebi halinde taslak tutanaklar vergi müfettişince tutanağın imzalanma tarihinden iki gün önce mükellefin bilgisine sunulur. Mükelleflerin tutanaklarda paylaşacağı bilgi ve açıklamaları titizlikle tutanağa geçirebilmeleri için taslak tutanakları talep etmeleri yerinde olacaktır. Zira imza gününde, vaktin kısıtlı olması ve tekrar bir kontrolün yapılamaması nedeniyle tutanakta verilen bilgilerde ve yapılan açıklamalarda hatalara neden olunabilir.

43. İnceleme tutanaklarında bulunması gereken unsurlar nelerdir?

Vergi inceleme tutanaklarında aşağıdaki unsurlara yer verilmelidir:

- a. Tutanağın düzenlenme yeri ve tarihi,
- b. İlgililerin adı, soyadı ve unvanları, vergi kimlik numaraları ile imzaları, vergilendirme ile ilgili olaylar ve/veya hesap durumları,
- c. Varsa, ilgililerin itiraz ve mülahazaları ile ibraz ettikleri özeldeleri,
- d. Tutanakta belirtilen hususların ilgililer tarafından okunduğunu ve doğruluğunun anlaşıldığını belirten ifade,
- e. Nezdinde inceleme yapılan mükellefe, tutanakta yer alan hususların vergi kanunları karşısında yapılması muhtemel işlemler bakımından ispatlama vasıtası olduğunun ve yapılması muhtemel işlemlerin neler olduğunun, tutanağın düzenlenmesinden önce belirtildiği hususu,
- f. Taslak tutanağın 2 gün öncesinden mükellefi bilgisine sunulduğu,
- g. Mükelleflerin Rapor Değerlendirme Komisyonlarında dinlenme talebinin olup olmadığına ilişkin ifade.

III.6. RAPORLARIN DÜZENLENMESİ

44. Vergi incelemesi raporları ne zaman düzenlenir?

Vergi inceleme tutanağının imzalanmasına müteakip vergi müfettişi söz konusu inceleme ile ilgili raporlarını düzenleyip, rapor değerlendirme komisyonuna iletilmek üzere bağlı olduğu daire başkanlığına iletir.

45. Raporların mevzuata uygunluğu nasıl sağlanır?

Vergi müfettişleri, vergi inceleme raporlarını vergi kanunlarıyla ilgili Cumhurbaşkanı kararı, yönetmelik, genel tebliğ ve sirkülere uygun olarak düzenlerler. Vergi kanunlarına göre eleştiri konusu yapılacak hususlarla ilgili olarak mükellefin ibraz

ettiği özelge vergi müfettişince inceleme tutanağına dahil edilir ve vergi müfettişi söz konusu özelgenin mükellefin durumunu açıklayıp açıklamadığı hususunu raporda değerlendirir.

Vergi müfettişleri, inceleme sırasında, vergi kanunlarıyla ilgili Cumhurbaşkanlığı kararı, yönetmelik, genel tebliğ ve sirkülerin vergi kanunlarına aykırı olduğu kanaatine varırlarsa, bu hususu Vergi Denetim Kurulu kanalıyla Gelir İdaresi Başkanlığına bir rapor ile bildirir. Gelir İdaresi Başkanlığı konu ile ilgili görüşünü yazılı olarak bildirir.

46.Vergi incelemesi neticesinde düzenlenebilecek raporlar nelerdir?

Vergi incelemesi neticesinde aşağıdaki raporlar düzenlenebilir.

47.Vergi inceleme raporu nedir?

Vergi incelemeleri sonucunda vergi inceleme raporları düzenlenir. İnceleme raporları mükellef, vergi türü veya vergilendirme dönemi itibarıyla ayrı ayrı düzenlenir. Örneğin 2022 yılı kurumlar vergisi dönemini kapayan vergi inceleme raporu veya 2022/Ocak-Aralık KDV dönemini yahut 2023 Ocak-Şubat KDV dönemini kapsayan vergi inceleme raporu gibi. Vergi inceleme raporlarında vergi müfettişi tarafından yapılan tarhiyat önerilerine ve/veya mükellef lehine düzeltme taleplerine yer verilir. Diğer taraftan vergi incelemesi neticesinde mükellef lehine ve aleyhine bir durum olmadığı tespit edilmiş olabilir. Bu durumda uygulamada “kabul raporu” olarak bilinen inceleme raporu yazılır.

48.Vergi tekniği raporu nedir?

Daha ziyade sahte fatura incelemelerinde düzenlendiği için bu tür incelemelere özgü bir rapormu  gibi algılanmaktadır. Esasında birden fazla mükellef veya vergi türünü ya da aynı mükellefin birden fazla vergilendirme dönemini kapsayan eleştiri konusu yapılacak hususların toplu olarak yer aldığı bir rapordur. Diğer bir deyişle, vergi tekniği raporu vergi incelemesi neticesinde düzenlenen ve incelemeye ilişkin tüm sonuçların yer aldığı bir ana rapor veya çatı rapor gibi düşünülebilir. Bu rapora atıf yapılmak suretiyle ilgili dönem ve vergi türleri itibarıyla vergi incelme raporları yazılır. Vergi tekniği raporu, inceleme raporlarının ekini teşkil eder. Örneğin bir mükellef nezdinde 2021, 2022 ve 2023 yılını kapsayan kurumlar vergisi yönünden yapılan inceleme neticesinde, bu üç dönemin sonuçlarını içeren vergi tekniği raporu yazılabilir. 2021, 2022 ve 2023 vergilendirme dönemlerine ait kurumlar vergisi inceleme raporları vergi tekniği raporuna atıf yapılmak suretiyle düzenlenir ve bu rapor inceleme raporlarının ekini oluşturur.

49.Vergi suçu raporu nedir?

Yapılan vergi incelemelerinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunun 359'uncu maddesi kapsamında kaçakçılık suçlarından birinin işlenmiş olduğunun tespiti halinde suçu işleyenler ve iştirak edenler hakkında vergi suçu raporu düzenlenir. Vergi müfettişleri tarafından düzenlen vergi suçu raporları rapor değerlendirme komisyonlarının mütalaasıyla Cumhuriyet Savcılığına bildirilir.

Vergi suçu raporlarında suçun unsurları ile suçun faillerine yer verilir. Örneğin sahte fatura düzenlediği veya varlığı noter tasdiki ile sabit olduğu halde yasal defterlerin incelemede ibraz edilmemesi gibi su ların varlığı halinde vergi m fetti ince suçun tüm unsurları ile faili/failleri ortaya koyan vergi suçu raporu düzenlenir.

50.Görüş ve öneri raporu nedir?

Vergi müfettişleri muhtelif gerekçelerle görüş ve öneri raporu düzenlerler. Ancak yürütülen vergi incelemelerinden doğabilecek görüş ve öneri raporları;

- 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamındaki meslek mensuplarının sorumlulukları,
- İhbar ikramiyeleri,
- Yürürlükteki kanun, yönetmelik, karar ve gelen tebliğlerde ve bunların uygulanmasında görülen noksanlıklar ve bunların düzeltilmesi yolları ile yeniden konulması gereken hüküm ve usuller hakkındaki görüş ve teklifler, hakkında olabilir.

51.Meslek mensuplarının sorumluluklarına yönelik görüş ve öneri raporu nedir?

Yürütölmekte olan vergi incelemelerinde 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ve ilgili diğer mevzuat kapsamında yeminli mali müşavirler ve serbest mali müşavirlerin mesleki sorumluluklarına aykırı tutum, işlem ve eylemlerinin tespiti halinde vergi müfettişlerince görüş ve öneri raporları düzenlenir.

Yazılacak raporlar meslek mensuplarının tespit edilen sorumluluk türlerine göre belirlenir. İnceleme neticesinde meslek mensuplarının meslek mevzuatının öngördüğü disiplin hükümlerini ihlal ettiğı tespit edilirse meslek mensupları hakkında disiplin yönünden tespitleri içeren görüş ve öneri raporu düzenlenir. Eğer meslek mensubu ziya uğratılan vergiye ilişkin mali sorumluk taşıyorsa kendisi hakkında mali sorumluluk açısından görüş ve öneri raporu yazılır. Disiplin ve mali sorumluk açısından yazılan görüş ve öneri raporları birbirinden bağımsız olup birinin yazılması mutlaka diğerinin varlığını gerektirmez.

Vergi incelemelerinde vergi kaçakçılık suçları ve bu suçlara meslek mensuplarının iştirak ettiğı tespit edilirse, meslek mensuplarının cezai sorumlulukları vergi suçu raporunda ortaya konulur. Meslek mensuplarının cezai sorumlukları için görüş ve öneri raporunun yazılması söz konusu değildir.

52.İhbar ikramiyelerine yönelik görüş ve öneri raporu nedir?

Vergi kaçırıldığını ihbar eden vatandaşlara belirli şartların varlığı halinde ihbar ikramiyesi ödenmektedirler. Muhabirin bu ikramiyeye hak kazanıp kazanmadığı vergi müfettişlerince bu amaçla düzenlenecek görüş ve öneri raporunda ortaya konulur.

III.7. RAPORLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

53.Vergi incelemesi ne zaman tamamlanır?

Vergi incelemesi neticesinde yazılan raporların vergi müfettişince, rapor değerlendirme komisyonuna intikal ettirilmek üzere bağı olduğu daire başkanlığına teslim edildiğı tarih, incelemenin tamamlandığı tarih olarak kabul edilir. İfade edilmelidir ki, incelemenin tamamlanmış olması, ilgili rapor değerlendirme komisyonu kararına göre raporun düzeltilmesine mâni değildir.

54.Raporlar, rapor değerlendirme komisyonuna nasıl gönderilir?

Vergi müfettişleri düzenledikleri raporları bağı oldukları daire başkanlıklarına yazı ile tevdi ederler. Daire başkanlıkları raporları ilgili rapor değerlendirme komisyonlarına, belirli tutarı aşan tarhiyat önerisi içeren raporları doğrudan merkezi rapor değerlendirme komisyonuna iletir.

55.Komisyonların raporlar değerlendirme süresi ne kadardır?

Komisyonlar, vergi inceleme raporlarını, raporların komisyonlara ileildiği tarihten itibaren en geç altmış gün içerisinde değerlendirirler. Raporlar hakkında alınan kararlar en geç beş işgünü içerisinde vergi müfettişine gönderilir.

56.Komisyonlar raporları nasıl değerlendirir?

Rapor değerlendirme komisyonları, vergi müfettişi tarafından düzenlenen vergi inceleme raporlarını vergi kanunları ile bunlara ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı, yönetmelik, genel tebliği, sirküler ve özelgelere uygunluğu ile maddi hata ve usul hatası içerip içermediği yönünden değerlendirir.

57.Mükelleflerin komisyonlara görüşlerini bildirmesi mümkün müdür?

Mükelleflerin talebi halinde rapor değerlendirme komisyonu ve merkezi rapor değerlendirme komisyonu mükellefleri dinleyebilir. Talep olsa dahi komisyonlar mükellefleri dinlememeyi tercih edebilir.

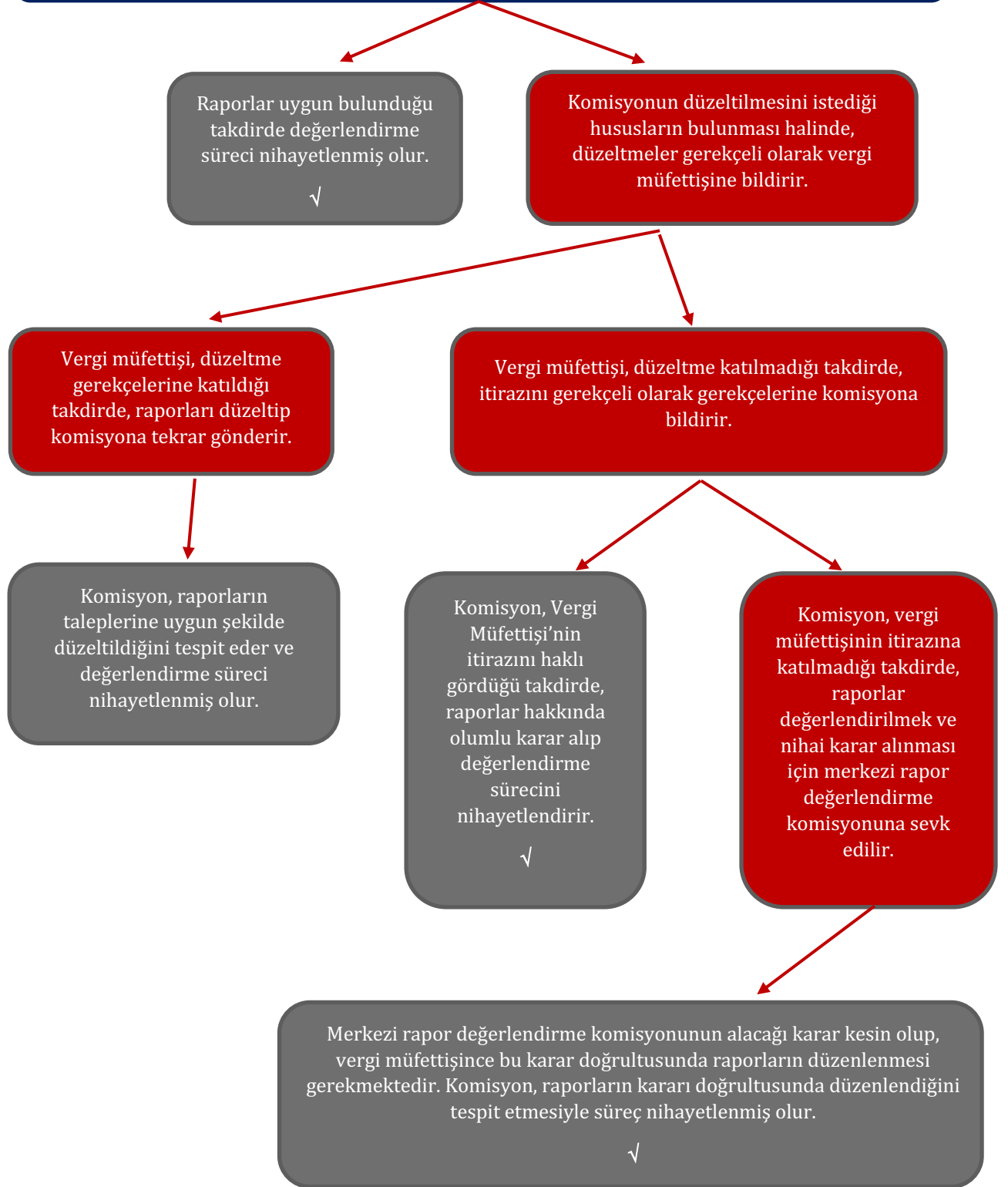
Dinlenme talepleri olan mükellefler vergi inceleme tutanağında bu taleplerini belirtebilirler. Talepleri komisyonlarca olumlu karşılanan mükellefler savunmalarını yapmak üzere toplantıya davet edilir. Mükellefler, vergi müfettişi tarafından oluşturulan ve Vergi Denetim Kurulu inceleme takip sistemi üzerinden mükellefler ile paylaşılan rapor özetlerini inceleyerek savunmalarına hazırlanabilirler. Komisyonlarda dinlenmeye çağrılan mükelleflerle rapor özetlerinin paylaşılmış olması gerekmektedir.

58.Raporların komisyon süreçleri nasıl ilerlemektedir?

Raporların değerlendirme süreci aşağıda şekiller yardımıyla özetlenmiş ve devamında ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Görseli daha anlaşılır kılmak adına, raporlarda önerilen tarhiyat tutarı belirlenen sınırı aştığı için doğrudan Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonuna intikal ettirilen raporların değerlendirme süreci ayrı olarak özetlenmiştir.

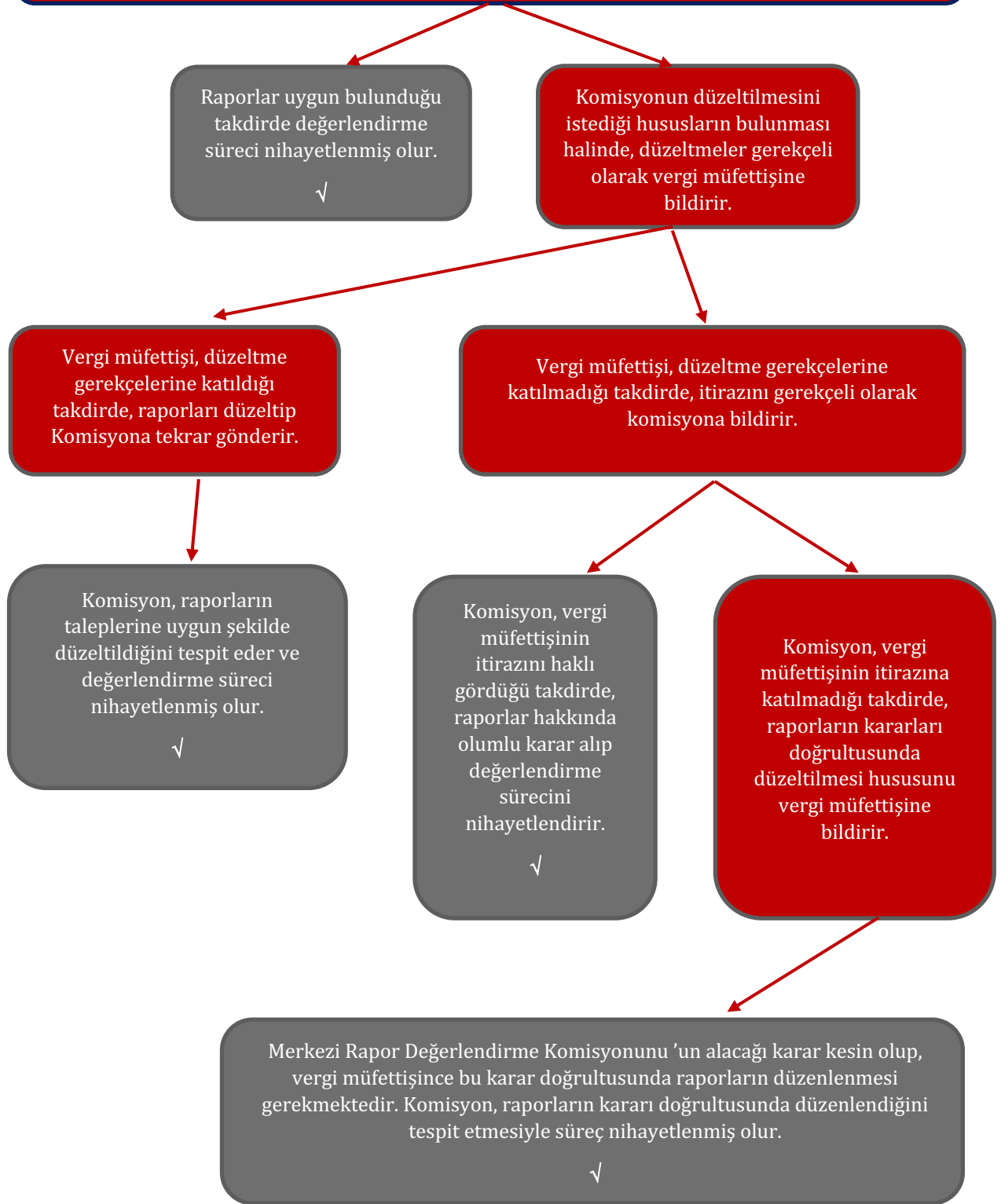
a. Raporların rapor değerlendirme komisyonuna gönderilmesi

İlgili daire başkanlığı kanalıyla rapor değerlendirme komisyonuna intikal ettirilen raporlar, bu komisyonca değerlendirilir. Değerlendirme sürecinde vergi müfettişi ve/veya mükellef dinlenebilir.

b. Raporların merkezi rapor değerlendirme komisyonuna gönderilmesi

Belirlenmiş tutarı aşan tarhiyat önerisi için raporlar, değerlendirilmek üzere ilgili daire başkanlığı tarafından doğrudan merkezi rapor değerlendirme komisyonuna intikal ettirilir. Değerlendirme sürecinde vergi müfettişi ve/veya mükellef dinlenebilir.

59.Rapor değerlendirme komisyonunun raporları olumlu değerlendirme sonrasında yapılacaklar?

Rapor değerlendirme komisyonu, düzenlenmiş olan inceleme raporlarının mevzuata uygun olduğu ve herhangi bir maddi hata veya usul hatası içermediği yönünde karar vermesi halinde, karar tutanağı ile birlikte raporları ilgili daire başkanlığına gönderir.

60.Rapor değerlendirme komisyonunun raporları olumsuz değerlendirme sonrasında yapılacak işlemler?

Rapor değerlendirme komisyonu, vergi inceleme raporlarını ilgili mevzuata uygun bulmaması veya maddi ya da usul hatası tespit ettiği takdirde, gerekçeli kararını daire başkanlığı aracılığıyla vergi müfettişine iletir. Vergi müfettişi, komisyon kararına iştirak ettiği takdirde, gerekli değişiklikleri yapıp raporları rapor değerlendirme komisyonuna intikal ettirir. Komisyon yapılan değişiklikleri yeterli gördüğü takdirde raporlara ilişkin olumlu karar alıp, bu kararlarını raporlarla birlikte ilgili daire başkanlığına iletir.

Vergi müfettişi, komisyonun değerlendirmesine katılmadığı takdirde, katılmama gerekçelerini yazılı olarak Komisyon'la paylaşır. Komisyon, vergi müfettişinin gerekçeli açıklamalarını haklı bulduğu takdirde, raporlara ilişkin nihai olarak olumlu değerlendirme kararı alır ve bu kararla birlikte raporları ilgili daire başkanlığına iletir.

Komisyon vergi müfettişinin gerekçelerini kabul etmezse, vergi inceleme raporları değerlendirilmek üzere merkezi rapor değerlendirme komisyonuna gönderilir. Merkezi rapor değerlendirme komisyonu ihtilaf konusu raporları değerlendirir ve bu konuda nihai karar verir. Bu karara karşı vergi müfettişinin itiraz etmesi mümkün değildir. Vergi müfettişi, merkezi rapor değerlendirme komisyonun kararı doğrultusunda raporları düzenler ve tekrar merkezi rapor değerlendirme komisyonuna intikal ettirir. Komisyon raporların kararına uygun bir şekilde düzenlendiğini tespit eder ve kararıyla birlikte raporları ilgili daire başkanlığına iletir.

61.Merkezi rapor değerlendirme komisyonunun ilk derece komisyonu olarak raporları olumlu değerlendirmesi sonrasında yapılacak işlemler nelerdir?

20 no.lu sorunun yanıtında açıklandığı üzere, 83.800.000,00 TL'yi aşan tarhiyat önerisi içeren vergi inceleme raporları doğrudan merkezi rapor değerlendirme komisyonunca değerlendirilir. Yapılan inceleme sonucunda raporların belirlenen tarhiyat önerisi üzerinde olması halinde, Vergi müfettişince raporlar daire başkanlığı aracılığıyla doğrudan merkezi rapor Değerlendirme komisyonuna iletilir. Komisyon, raporlar hakkında olumlu karar verdiği takdirde, kararla birlikte raporları ilgili daire başkanlığına iletir.

62.Merkezi rapor değerlendirme komisyonunun ilk derece komisyonu olarak raporları olumsuz değerlendirmesi sonrasında yapılacak işlemler nelerdir?

Merkezi rapor değerlendirme komisyonu ilk derece komisyonu olarak değerlendirdiği vergi inceleme raporlarını ilgili mevzuata uygun bulmaması veya maddi ya da usul hatası tespit ettiği takdirde, gerekçeli kararını Daire Başkanlığı aracılığıyla vergi müfettişine iletir. Vergi müfettişi, komisyon kararına iştirak ettiği takdirde, gerekli değişiklikleri yapıp raporları tekrar komisyona intikal ettirir. Komisyon yapılan değişiklikleri yeterli gördüğü takdirde raporlara ilişkin olumlu karar alıp, bu kararlarını raporlarla birlikte ilgili daire başkanlığına iletir.

Vergi müfettişi, komisyonun değerlendirmesine katılmadığı takdirde, katılmama gerekçelerini yazılı olarak komisyonla paylaşır. Komisyon, vergi müfettişinin gerekçeli açıklamalarını haklı bulduğu takdirde, raporlara ilişkin nihai değerlendirmede olumlu karar alır ve bu kararlar birlikte raporları ilgili daire başkanlığına iletir.

Komisyon, vergi müfettişinin sunduğu gerekçelere katılmadığı takdirde, bu hususu yazı ile vergi müfettişine bildirilir. Vergi müfettişinin komisyonun bu kararına karşı itiraz etmesi mümkün değildir ve inceleme raporlarını komisyonun kararı doğrultusunda düzenleyip tekrar komisyona intikal ettirir. Komisyon raporların taleplerine uygun şekilde düzenlendiğini tespit eder ve kararıyla birlikte raporları ilgili daire başkanlığına iletir.

63.Verilen özelgenin yanlış olduğu komisyonlarca değerlendirilirse yapılacaklar işlemler nelerdir?

Rapor değerlendirme komisyonları yaptıkları değerlendirme sırasında verilmiş bir özelgenin yanlış olduğu veya bir hükmün uygulanma tarzına ilişkin bir içtihadın değişmiş olması kapsamında olduğu kanaatine varırlarsa, söz konusu özelveyi merkezi rapor değerlendirme komisyonundan üç üye ve Gelir İdaresi Başkanlığından iki üyenin katılımı ile oluşturulan komisyona intikal ettirir. Üyelerini Hazine ve Maliye Bakan'ın belirlediği Komisyon, söz konusu özelveyi otuz gün içinde değerlendirip kararını verir. Komisyonun özelve hakkında vereceği karar hem rapor değerlendirme komisyonlarını hem de vergi müfettişini bağlar.

64.Komisyonlar vergi suçu raporlarını nasıl değerlendirir?

Vergi inceleme raporlarında olduğu gibi komisyonların vergi suçu raporlarını da komisyona intikal tarihinden itibaren altmış gün içinde değerlendirmeleri gerekmektedir. Bu raporlar hakkında komisyon mütalaa verir. Bu mütalaalarda suçun unsurlarıyla, fiil ile fail arasındaki ilişki değerlendirilir.

65.Komisyonların düzeltme önerileri nedeniyle vergi müfettişlerince mükellefler nezdinde ilave çalışmalar yapması mümkün müdür?

Gerek rapor değerlendirme komisyonu gerekse merkezi rapor değerlendirme komisyonu, talep ettiği düzeltmelerin yapılabilmesi için zamanaşımı süresini de gözetmek suretiyle vergi müfettişine yeterli süre verir. Vergi müfettişi bu süre zarfında gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalar kapsamında ihtiyaç halinde mükelleften tekrar bilgi ve belge alabilir ve ilave tutanak düzenleyebilir.

66.Mükellefin defter ve belgeleri ne zaman iade edilir?

İnceleme sürecinde mükelleften temin edilen defter ve belgelerin inceleme sürecinin tamamlanmasıyla mükellefe iade edilmesi gerekmektedir. Değerlendirme komisyonlarının nihai kararlarının vergi müfettişine tebliğinden itibaren on beş gün içinde defter ve belgeler mükellefe iade edilir. Elektronik olarak ibraz edilen defter ve belgelerde otuz gün içinde sistemden silinir.

III.8. TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA

67.Tarhiyat öncesi uzlaşma süreci nasıl ilerler?

Rapor değerlendirme süreçlerinin tamamlanmasının ardından ilgili daire başkanlığı raporlara ilişkin sonraki işlemi tesis eder. Sonraki işlem, mükellefin tarhiyat öncesi uzlaşma talebinin olması ve uzlaşma görüşmesi koşullarının sağlanmış olması halinde mükellefin tarhiyat öncesi uzlaşmasına davet edilmesi; tarhiyat öncesi uzlaşma söz konusu değilse raporların mükellefin vergi dairesine sevk edilmesidir. Tarhiyat öncesi uzlaşma süreci aşağıda “seçenekler” bölümünde detaylı izah edilmiştir.

III.9. RAPORLARIN VERGİ DAİRESİNE SEVKİ

68.Raporların vergi dairesine sevk kim tarafından nasıl yapılır?

Rapor değerlendirme sürecinin nihayetlenmesine müteakip raporlar vergi müfettişinin bağlı olduğu daire başkanlığına iletilir. Daire başkanlığı, tarhiyat öncesi uzlaşma olduğu durumda uzlaşma görüşmelerini neticelendirerek, tarhiyat öncesi uzlaşmanın olmadığı durumda vergi inceleme raporlarını doğrudan mükellefin vergi dairesine sevk eder. İnceleme raporları mükellef nezdinde yapılması gereken işlemlerin ne olduğunu ortaya koyan raporlardır. Bu raporlarda mükellef adına ilave vergi tarhiyatı yapılması, ceza kesilmesi, mükellefe vergi iadesi yapılması, mükellefin vergi matrahının düzeltilmesi istenebilir. Yahut mükellefin iş ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde tesis edilecek hiçbir işlemin bulunmadığına kanaat edilebilir. Raporlarda önerilen işlemlerin tesisi mükellefin vergi dairesince gerçekleştirilir. Bu nedenle tüm süreçleri tamamlanmış vergi inceleme raporları ilgili daire başkanlığınca derhal vergi dairesine intikal ettirilir.

69.Vergi Suçu raporları nereye gönderilir?

Vergi suç raporları yetkili Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilir. Yetkili savcılıklar mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesine göre belirlenmektedir.

III.10. VERGİ İNCELEMESİNDE MÜKELLEFİN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

70.Vergi incelemesi süresince mükellefin hakları nelerdir?

Vergi incelemeleri sıkı usul kaidelerine bağlanmış uzun bir süreçtir. Bu süreçte mükelleflerin sahip oldukları birtakım hakları vardır. Kısaca aşağıdaki gibi olan bu hakların akılda tutulmasında fayda bulunmaktadır.

a. Kimlik ibraz edilmesini isteme hakkı: Vergi müfettişlerinin vergi incelemesine yetkili olduklarına dair fotoğraflı kimlik kartları bulunmaktadır. Mükelleflerin bu kimlikleri görme hakları bulunmaktadır.

b. İncelemenin gerekçesini, konusunu, dönemini ve kapsamını öğrenme hakkı: Mükellefler vergi müfettişinden incelemenin kapsamını, incelemeye alınma gerekçesini, incelenen vergi türünü ve inceleme dönemini öğrenme hakkına sahiptirler. Esasında bu bilgilere mükellefe tebliğ edilen incelemeye başlama bildiriminde yer verilmektedir.

c. Defter ve belgelerin kendisinden yazılı olarak istenilmesini talep etme hakkı.

d. Defter ve belgelerini ibraz etmek için ek süre talep hakkı: Haklı bir gerekçeye istinaden mükellefler defter ve belgelerini vergi müfettişine ibraz etmek için ilave süre talep edebilirler.

e. İşyerinin müsait olması halinde incelemenin iş yerinde yapılmasını talep etme hakkı: İncelemenin vergi müfettişinin çalıştığı dairede yapılması esas olmakla birlikte mükelleflerin incelemenin kendi işyerlerinde yapılmasını talep etme hakları mevcuttur.

f. İncelemenin işyerinde yapılması halinde resmi çalışma saatleri dışında inceleme yapılmamasını ve inceleme kapsamında alınan emniyetle ilgili tedbirlerin işyerindeki faaliyetleri aksatmamasını isteme hakkı.

g. Fiili envanterin yapılmasının gerektiği durumlarda incelemeyi yapan tarafından tasdik edilen giderlerin Hazinece kendisine ödenmesini talep etme hakkı: Vergi müfettişleri lüzum gördükleri takdirde, işletmeye dahil iktisadi kıymetlerin fiili envanteri yapılabilir. Mükellefin, envanter çalışmasına ilişkin katlanılan giderlerin karşılanmasını talep etme hakkı bulunmaktadır.

h. İnceleme sırasında düzenlenen tutanaklardan bir nüsha alma, itiraz veya mülahazalarını veya ibraz ettikleri bu tutanaklara geçirilmesini talep etme hakkı.

i. Taslak vergi inceleme tutanağını talep etme hakkı.

j. İncelemenin her safhasında bilgi alabilme hakkı.

k. İnceleme sırasında temsilci bulundurma hakkı.

l. Vergi incelemesinin süresinde bitirilmemesinin nedenini öğrenme hakkı: İncelemelerin kanunda öngörülen azami süreler içerisinde bitirilmemesi hakkında, ilgili daire başkanlığı vergi incelemesinin süresinde bitirilmeme gerekçesini mükellefe yazılı olarak bildirir.

m. Rapor özeti talep etme hakkı: Mükellefler, vergi müfettişleri tarafından düzenlenecek rapor özetlerine, inceleme ilgili tüm süreçlerin takip edilebildiği Vergi Denetim Kurulu internet sayfasında yer alan mükellef portalı üzerinden ulaşabilirler.

n. Rapor değerlendirme komisyonlarınca dinlenme talep hakkı.

o. Tarhiyat öncesi uzlaşma talep hakkı.

p. Mali tatile ilişkin hükümlerden yararlanma hakkı: Her yıl temmuz ayının birinden yirmisine kadar mali tatil uygulanır. Mükellef, mali tatil uygulamasının sunduğu imkanlardan istifade edebilecektir.

r. İnceleme sırasında ve sonrasında vergi mahremiyetinin sağlanmasını/korunmasını isteme hakkı: Vergi müfettişleri mükellef hakkında edindikleri bilgileri inceleme süresince ve sonrasında ifşa edemezler.

71.Vergi incelemesi sırasında mükellefin yükümlükleri nelerdir?

Vergi incelemesi sırasında mükellefin yükümlükleri kısaca aşağıdaki gibidir:

- a.** Defter ve belgeleri ibraz yükümlülüğü,
- b.** İncelemenin işyerinde yapılması talebinin uygun bulunması halinde incelemeye yetkili olana çalışma yeri gösterme ve resmi çalışma saatlerinde işletmede çalışmasını sağlama yükümlülüğü,
- c.** İnceleme ilgili her türlü izahatı verme yükümlülüğü,
- d.** İş yerinin incelemeye yetkili olanlar tarafından gezilip görülmesini sağlama yükümlülüğü,
- e.** Envanter yapılması halinde araç, gereç ve personeliyle bu işlemlerin yapılması için gerekli yardım ve kolaylığı gösterme yükümlülüğü.

IV. VERGİ İNCELEMESİ NETİCESİNDE MÜKELLEFİN SEÇENEKLERİ

72.Vergi incelemesi neticesinde mükellefin değerlendirebileceği alternatifler nelerdir?

Vergi inceleme raporlarının nihayetlenmesi ve bu raporlarda mükellef adına vergi tarhiyatı ve ceza kesilmesi önerilmişse, mükellef tarafından değerlendirebilecek alternatifler aşağıdaki gibidir. Detaylı açıklamalara her bir başlık altında ayrıca yer verilmiştir.

73. Alternatifler değerlendirilirken nelere dikkat edilmelidir?

Bir vergi incelemesi neticesinde mükellefin karşılaşabileceği ödemeler vergi aslı, vergi ziyai cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları, gecikme faizidir. Vergi inceleme raporları sonrası mükellefler aksiyon planını belirlerken alternatif senaryoların getireceği maliyetler ile yargıya gidilmesi halinde rapordaki eleştiri konularının vergi hukuku ve tekniği açısından ne kadar savunulabilir olup olmadığı hususlarını göz önünde bulundurmalıdır.

IV.1. TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA

74. Genel olarak uzlaşma nedir?

Mükellef ve idare arasında ihtilaf çıkmasının önlenmesi için vergi sistemimizde uzlaşma müessesesi bulunmaktadır. Uzlaşma müessesesi, temel olarak ödenecek vergi konusunda mükellefin idare ile müzakere yapabilmesine ve uzlaşabilmesine imkân tanımaktadır. Böylelikle konular yargı öncesinde çözüme kavuşturulmuş ve yargının yükü hafifletilmiş olur. Vergi sistemimizde tarhiyat öncesi ve tarhiyat sonrası uzlaşma olmak üzere iki tür uzlaşma mevcuttur.

75. Tarhiyat öncesi uzlaşma nedir?

Rapor değerlendirme komisyonlarından nihai olarak çıkan raporlar ilgili daire başkanlığınca sonraki işleme konu edilir. Sonraki işlem, mükellefin talebinin olması ve diğer şartların da varlığı halinde tarhiyat öncesi uzlaşmadır. Tarhiyat öncesi uzlaşma, mükellef adına vergi dairesince vergi tarh edilmeden ve ceza kesilmeden önce yapılan uzlaşmadır. Müzakere, raporlar vergi dairesine gönderilmeden önce ve Vergi Denetim Kurulu bünyesinde teşekkül eden komisyonlarla yapılır.

76. Uzlaşma müzakeresi kimlerle yapılır?

Uzlaşma görüşmesi, Vergi Denetim Kurulu bünyesinde kurulan ve vergi müfettişlerinden müteşekkil komisyon ile yapılır. Üye sayısının beş'e çıkarılması mümkün olmakla birlikte tarhiyat öncesi uzlaşma komisyonları üye sayısı genel olarak

üçtür. Uzlaşma görüşmeleri genellikle vergi incelemesini yapan vergi müfettişinin bağlı olduğu daire başkanlığında bulunan komisyonlardan biri ile yapılır. İncelemeyi yapan vergi müfettişinin uzlaşma komisyonuna üye olarak katılması mümkün değildir. Ancak komisyon görüşmelerine açıklama yapmak üzere iştirak edebilir.

77.Tarhiyat öncesi uzlaşmayı kimler talep edebilir?

Tarhiyat öncesi uzlaşmayı nezdinde inceleme yapılan kişi veya noterden alınmış vekaletnameye dayanarak vekili başvurabilir. Tüzel kişiler, küçük ve kısıtlılar, tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin uzlaşma talepleri kanuni temsilcileri tarafından yapılır.

78.Tarhiyat öncesi uzlaşma nasıl talep edilir?

Tarhiyat öncesi uzlaşma talebi yazılı olarak yapılır. Talep, incelemeyi yapan vergi müfettişine veya vergi müfettişinin bağlı olduğu daire başkanlığına yapılabilir. Uygulamada genellikle vergi inceleme tutanaklarında vergi müfettişince mükellefe tarhiyat öncesi uzlaşma talebinin olup olmadığı sorulur. Mükellefin inceleme tutanağında talebine yer vermesi yazılı başvuru yerine geçer.

79.Tarhiyat öncesi uzlaşma talebi ne zamana kadar yapılmalıdır?

Mükelleflerin, inceleme başlangıcından inceleme ile ilgili son tutanağın düzenlenmesine kadar talepte bulunması mümkündür. Uygulamada genellikle uzlaşma talebine inceleme tutanağında yer verilir.

80.Mükellef tarhiyat öncesi uzlaşmaya ne zaman ve nasıl davet edilir?

Uzlaşmaya davet yazı ile yapılır ve bu yazı mükellefe uzlaşma gününden en az 15 gün önce tebliğ edilmiş olmalıdır. Mükellefin talebi halinde on beş günlük süreye bağlı kalmaksızın uzlaşma günü belirlenmesi mümkündür.

81.Tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına hangi borçlar girer?

Vergi aslı, vergi ziya cezası ve belirli bir tutarı aşan (2023 yılı için bu tutar 15.000 TL'dir.) usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının uzlaşmaya konu edilmesi mümkündür. Ancak kaçakçılık suçları işlenerek vergi kaybına yol açıldığı takdirde, vergi ve cezaların tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamında olması mümkün değildir. Örneğin vergi inceleme raporunda mükellefin bilerek ve isteyerek sahte fatura kullandığı ve bu nedenle kaçakçılık suçu işlediği yer alıyorsa, bu gerekçeyle raporda önerilen vergi ve cezalar için uzlaşma müzakeresinin yapılması mümkün değildir.

82.Uzlaşma görüşmesinden önce vergi inceleme raporlarını görmek mümkün mü?

İlgili daire başkanlığı, vergi inceleme raporlarını, uzlaşma görüşmesinden en az on beş gün öncesinde mükellefe ve raporları değerlendirecek uzlaşma komisyonuna iletir. Uzlaşma görüşmesinin on beş günden önceki bir tarih olarak belirlenmesi halinde

inceleme raporları bu tarihten önce mükellefe iletilir. Böylelikle mükellefler görüşme öncesi raporları değerlendirme fırsatı bulmuş olurlar.

83.Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinden vazgeçmek mümkün müdür?

Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunan mükellef, uzlaşma gününden önce raporları düzenleyen vergi müfettişine veya ilgili daire başkanlığına yazılı başvurmak suretiyle tarhiyat öncesi uzlaşmadan vazgeçebilir. Bu durumda mükellef uzlaşma talep etmemiş gibi işlem tesis edilir.

84.Tarhiyat öncesi uzlaşma görüşmelerine kimler katılabilir?

Uzlaşma görüşmelerine mükellef dışında mükellefin bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci ve SMM veya YMM katılabilir. Katılan bu kişiler sadece görüş bildirirler ve görüşmeler sonucunda düzenlenecek tutanaklara imza atamazlar.

85.Tarhiyat öncesi uzlaşmanın muhtemel sonuçları nelerdir?

Tarhiyat öncesi uzlaşma süreci üç şekilde sonuçlanabilir. Bunlar;

- a. Uzlaşmanın temin edilmemesi,
- b. Uzlaşmaya varılamaması,
- c. Uzlaşmanın temin edilmesi.

86.Tarhiyat Öncesi Uzlaşmanın temin edilmemesi nedir ve sonuçları nelerdir?

Mükellef;

- Uzlaşma görüşmesine katılmazsa,
- Uzlaşma görüşmesine katıldığı halde uzlaşma tutanağını imzalamazsa,
- Veya uzlaşma tutanağı ihtirazi kayıtla imzalamak istediği takdirde,

uzlaşma temin edilmemiş olur.

Uzlaşmanın temin edilmediği durumda, vergi inceleme raporları gerekli işlemlerin yapılması için vergi dairesine gönderilir. Vergi dairesince inceleme raporlarına istinaden vergiler tarh edilir ve cezalar kesilir. Bu vergi ve cezalar için mükellefin tarhiyat sonrası uzlaşma talep etmesi mümkün değildir. Mükellef bu durumda vergi ve cezaları ödeme veya dava yoluna gitme seçeneklerini kullanabilir.

87.Uzlaşmaya varamama nedir ve sonuçları nelerdir?

Yapılan müzakereler sonucunda mükellef, komisyonun nihai teklifini kabul etmeyebilir. Bu durumda komisyon nihai teklifine uzlaşma tutanağında yer verir. Taraflarca imzalanan tutanak ve vergi inceleme raporları vergi dairesine gönderilir. Vergi dairesi, inceleme raporlarına istinaden vergi ve ceza ihbarnamelerini mükellefe tebliğ eder. Bu ihbarnamelere karşı dava açma süresi içerisinde, mükellef vergi dairesine yazılı başvurup uzlaşma tutanağında yazılı teklifi kabul ettiğini bildirebilir. Bu durumda

mükellefin başvurduğu tarih itibarıyla uzlaşma vaki olmuş sayılır ve buna göre işlem tesis edilir.

Örneğin vergi inceleme raporunda mükellef adına 2023 Ocak KDV dönemi için 100.000,00 TL KDV tarhiyatı ve aynı tutarda vergi ziyai cezasının önerildiğini, söz konusu raporun ele alındığı görüşmede tarhiyat öncesi uzlaşma komisyonunun vergi aslını aynen muhafaza edip vergi ziyai cezasının %80'ini silmeyi önerdiğini, mükellefçe kabul edilmeyen bu teklifin uzlaşma tutanağında taraflarca imza altına alındığını varsayalım. Devamında vergi dairesinin 100.000 TL vergi aslı ve 100.000 TL vergi ziyai cezası için vergi ve ceza ihbarnamelerini mükellefe 9 Eylül 2023 tarihinde tebliğ ettiğini varsayalım. Bu durumda mükellef 9 Ekim 2023 mesai saati bitimine kadar vergi dairesine yazılı başvurup uzlaşma komisyonun teklifini kabul edebilir.

Uzlaşmaya varılamadığı takdirde mükellefin tarhiyat sonrası uzlaşma talep etmesi mümkün değildir. Bu durumda yukarıda ifade edilen seçeneği veya ödeme ile dava yoluna gitme alternatiflerini değerlendirmek zorundadır.

88.Uzlaşmanın temin edilmesi nedir ve sonuçları nelerdir?

Uzlaşma görüşmesi neticesinde mükellef ile komisyonun ödenecek vergi ve cezalar konusunda mutabakata varmaları halinde, mutabık kalınan tutarlara uzlaşma tutanağında yer verilir. Bu tutanağın bir nüshası mükellefe ve bir nüshası da gerekli işlemlerin tesisi için mükellefin vergi dairesine iletilir.

Üzerinde uzlaşılan vergi ve cezaların dava konusu yapılması mümkün değildir. Mükellefin üzerinde uzlaşılan vergi ve cezayı ödemek dışında seçeneği yoktur.

89.Kısmi uzlaşma mümkün müdür?

Eleştirilen matrah farkları bazında kısmi uzlaşma talep edilmesi mümkündür. Örneğin mükellef nezdinde 2023 yılını kapsayan ve kurumlar vergisi yönünden yapılan vergi incelemesi neticesinde amortisman ve örtülü sermaye konularından eleştiri yapıldığını ve vergi inceleme raporunda her iki eleştiriden kaynaklı olarak matrah farkları bulunduğunu ve matrah farkları üzerinden kurumlar vergisi tarhiyatı ve vergi ziyai cezası kesilmesinin önerildiğini varsayalım. Mükellefin bu durumda örneğin amortisman kaynaklı vergi tarhiyatı ve ceza için uzlaşma talep etmesi ve örtülü sermayeden kaynaklı vergi farkı ve ceza için uzlaşma talep **etmemesi** mümkündür.

Kısmi uzlaşma yapıldığı takdirde, uzlaşmaya konu edilmeyen vergi ve cezalara ilişkin gerekli işlemlerin yapılması için vergi inceleme raporu mükellefin vergi dairesine intikal ettirilir. Uzlaşılan vergi ve ceza için mükellefin uzlaşılan tutarları ödeme dışında seçeneği yok iken, uzlaşma talebine konu edilmeyen vergi ve cezaları ödeme, yargıya intikal ettirme ve tarhiyat sonrası uzlaşmaya konu etme seçenekleri bulunmaktadır.

90.Tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu edilen vergi ve cezaları ne zaman ödenir?

Uzlaşma konusu yapılan vergi ve cezada uzlaşma sağlandığı takdirde düzenlenen uzlaşma tutanağı mükellefin vergi dairesine intikal ettirilir. Uzlaşma tutanağı tahakkuk fişi yerine geçer. Uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların normal ödeme zamanlarından önce tebliğ edilmişse kanuni ödeme zamanlarında, ödeme süreleri geçtikten sonra tebliğ edilmişse uzlaşma tutanağının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

91.Tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu edilen vergi ve ceza tutarında indirim yapılır mı?

Uzlaşılan vergi ve cezaların tümü 90'ıncı sorunun yanıtında belirtilen süreler içerisinde ödendiği takdirde uzlaşılan ceza üzerinden %25 indirim yapılır. Örneğin 2023/Eylül ayında yapılan müzakere neticesinde 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin olarak 1.000.000 TL kurumlar vergisi, 200.000 TL vergi ziyai cezası ve 40.000 TL özel usulsüzlük cezasında uzlaşıldığını varsayalım. Uzlaşılan tutarların 1 ay içinde ödenmesi halinde ceza tutarları üzerinden %25 indirim yapılacaktır. Bu durumda mükellef 1.000.000 TL kurumlar vergisi, 150.000 TL vergi ziyai cezası ve 30.000 TL özel usulsüzlük cezası ödeyecektir.

IV.2 TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA

92.Tarhiyat sonrası uzlaşma nedir?

Mükellefin tarhiyat öncesi uzlaşma talep etmediği durumda vergi inceleme raporları, mükellef nezdindeki işlemlerin tesisi için vergi dairesine intikal ettirilir. Vergi dairesince vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilir. İhbarnameleri tebliğ alan mükellefin değerlendirebileceği bir seçenek tarhiyat sonrası uzlaşmadır. Ancak mükellefin tarhiyat öncesi uzlaşma talep etmesine karşın uzlaşmanın temin edilmemiş veya uzlaşmaya varılmamış olması hallerinde tarhiyat sonrası uzlaşma seçeneğinden istifade etmesi mümkün değildir.

Tarhiyat sonrası uzlaşma, mükellef adına vergi dairesince vergi tarh edildikten ve ceza kesildikten sonra Gelir İdaresi Başkanlığı teşkilat birimleri ile yapılan uzlaşmadır. Diğer bir anlatımla, vergi ve ceza ihbarnameleri tebliğ alındıktan sonra diğer şartların da varlığı halinde yapılan uzlaşmadır.

93.Tarhiyat sonrası uzlaşma müzakeresi kimlerle yapılır?

Uzlaşma görüşmesi, Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde kurulan komisyon ile yapılır. beşe çıkarılması mümkün olmakla birlikte tarhiyat sonrası uzlaşma komisyonları üye sayısı genel olarak üçtür. Komisyonun Gelir İdaresi Başkanlığı birimlerinin hangisinin bünyesinde kurulacağı ve kimlerden oluşacağı uzlaşmaya konu alacak tutarına göre

belirlenmektedir. Belirlenen hadlere göre tarhiyat sonrası uzlaşma komisyonları aşağıdaki gibi teşekkül eder.

a. Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonu: Vergi dairesi müdürlüklerinde vergi dairesi müdürü başkanlığında, müdür yardımcıları ve/veya şefler ve/veya gelir uzmanlarından oluşur. Vergi dairesinin mal müdürlüğü bünyesinde olduğu yerlerde mal müdürünün başkanlığında şef ile gelir uzmanı ve/veya memurdan oluşur.

b. Defterdarlık Uzlaşma Komisyonu: Vergi dairesi başkanlığı bulunmayan illerde defterdarın veya defterdar yardımcısının başkanlığında gelir müdürü ile vergi dairesi müdüründen oluşur.

c. Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonu: Vergi dairesi başkanı veya grup müdürünün başkanlığında, grup müdürleri, koordinatör olarak görevlendirilen avukatlar, vergi dairesi müdürlerinden veya müdürlerden oluşur.

d. Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu: Vergi dairesi başkanlığı uzlaşma komisyonları ile defterdarlık uzlaşma komisyonlarının uzlaşma yetkisini aşan, ancak Merkezi Uzlaşma Komisyonuna ilişkin yetki sınırının altında kalan uzlaşma taleplerinin incelenmesi için kurulan bu komisyon, Gelir İdaresi Başkanlığı başkan yardımcısı, hukuk müşaviri veya gelir idaresi daire başkanları veya grup başkanlarının başkanlığında, gelir idaresi daire başkanları ve/veya grup başkanları ve/veya hukuk müşavirleri ve/veya müdürlerden oluşur.

e. Merkezi Uzlaşma Komisyonu: Gelir İdaresi Başkanı başkanlığında, bir gelir idaresi başkan yardımcısı ve gelir yönetimi daire başkanından olur.

94.Tarhiyat sonrası uzlaşmayı kimler talep edebilir?

Tarhiyat sonrası uzlaşmayı nezdinde inceleme yapılan kişi veya noterden alınmış vekaletnameye dayanarak vekili başvurabilir. Tüzel kişiler, küçük ve kısıtlılar, tüzel kişiliği olmayan teşekküller için bu talep kanuni temsilcileri tarafından yapılır.

95.Tarhiyat sonrası uzlaşma nasıl talep edilir?

Tarhiyat sonrası uzlaşma talebi yazılı olarak yapılır. Talep mükellefin vergi dairesine veya uzlaşma komisyonlarının sekreteryaya hizmetlerini yürütmekle görevli birimine iletilir.

96.Tarhiyat sonrası uzlaşma talebi ne zamana kadar yapılmalıdır?

Mükellefler, vergi ve ceza ihbarnamelerini tebliğ aldıkları tarihi takip eden günden itibaren otuz gün içinde tarhiyat sonrası uzlaşma talep edebilirler.

97.Mükellef tarhiyat sonrası uzlaşmaya ne zaman ve nasıl davet edilir?

Uzlaşmaya davet yazı ile yapılır ve bu yazı mükellefe uzlaşma gününden en az on beş gün önce tebliğ edilmiş olmalıdır. Mükellefin talebi halinde on beş günlük süreye bağlı kalmaksızın uzlaşma günü belirlenmesi mümkündür.

98.Tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamına hangi borçlar girer?

Vergi aslı, vergi ziya cezası ve belirli bir tutarı aşan (2023 yılı için bu tutar 15.000 TL'dir.) usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının uzlaşmaya konu edilmesi mümkündür. Ancak kaçakçılık suçları işlenerek vergi kaybına yol açıldığı takdirde, vergi ve cezaların tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamında olması mümkün değildir. Örneğin vergi inceleme raporunda mükellefin bilerek ve isteyerek sahte fatura kullandığı ve bu nedenle kaçakçılık suçu işlediği yer alıyorsa, bu gerekçeyle raporda önerilen ve vergi dairesince tebliğ edilen vergi ve cezalar için uzlaşma müzakeresinin yapılması mümkün değildir.

99.Tarhiyat sonrası uzlaşma talebinden vazgeçmek mümkün müdür?

Tarhiyat sonrası uzlaşma talebinde bulunan mükellef, uzlaşma tutanağı imzalanmadan önce uzlaşma talebinden vazgeçmesi mümkündür. Uzlaşma talebinden vazgeçen mükellef ödeme veya dava yolu seçeneğini değerlendirebilir.

100. Tarhiyat sonrası uzlaşma görüşmelerine kimler katılabilir?

Uzlaşma görüşmelerine mükellef dışında mükellefin bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci ve SMM veya YMM katılabilir. Katılan bu kişiler sadece görüş bildirirler ve görüşmeler sonucunda düzenlenecek tutanaklara imza atamazlar.

101. Tarhiyat sonrası uzlaşmanın muhtemel sonuçları nelerdir?

Tarhiyat sonrası uzlaşma süreci üç şekilde sonuçlanabilir. Bunlar;

- a. Uzlaşmanın temin edilmemesi,
- b. Uzlaşmaya varılamaması,
- c. Uzlaşmanın temin edilmesi.

102. Uzlaşmanın temin edilmemesi nedir ve sonuçları nelerdir?

Mükellef;

- Uzlaşma görüşmesine katılmazsa,
 - Uzlaşma görüşmesine katıldığı halde uzlaşma tutanağını imzalamazsa,
 - Veya uzlaşma tutanağı ihtirazi kayıtla imzalamak istediği takdirde,
- uzlaşma temin edilmemiş olur.

Uzlaşma temin edilmediği takdirde, ödeme veya dava yolu seçeneklerini değerlendirmesi icap eder.

103. Uzlaşmaya varamama nedir ve sonuçları nelerdir?

Yapılan müzakereler sonucunda mükellef, komisyonun nihai teklifini kabul etmeyebilir. Bu durumda komisyonun nihai teklifine uzlaşma tutanağında yer verir. Artık mükellefin

ödeme veya dava yoluna gitme seçeneklerini değerlendirmesi icap eder. Mükellef dava açma yolunu tercih ettiği takdirde, dava açma süresinin geçmiş olması veya süre bitimine on beş günden az bir süre kalmış olması halinde, dava açma süresi uzlaşma tutanağı tebliği tarihinden itibaren on beş gün olarak uzar. Diğer taraftan, mükellefin dava açma süresi sonuna kadar tarhiyat sonrası uzlaşma komisyonunun teklifini kabul etme hakkı bulunmaktadır. Bu süre zarfı içinde vergi dairesine yazılı başvuru yapıp teklifi kabul ederse uzlaşma sağlanmış olacaktır.

104. Dava yoluna gidilmiş vergi ve cezalar için tarhiyat sonrası uzlaşma talep etmek ve uzlaşmak mümkün müdür?

Uzlaşma talep süresi içinde dava konusu yapılmış vergi ve cezalar için uzlaşma talep edilmesi mümkündür. Uzlaşma talebinden önce dava açılmışsa, uzlaşma işlemleri neticeleninceye kadar vergi mahkemesince dosya incelenmez, herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa bu karar hükümsüz sayılır. Yapılan görüşme neticesinde uzlaşma sağlanırsa, bu durum ilgili mahkemeye bildirilir ve dava incelenmeksizin reddolunur. Benzer şekilde uzlaşılmadığı bilgisi de mahkemeye paylaşılır.

105. Uzlaşmanın temin edilmesi nedir ve sonuçları nelerdir?

Uzlaşma görüşmesi neticesinde mükellef ile komisyonun ödenecek vergi ve cezalar konusunda mutabakata varmaları halinde, mutabık kalınan tutarlara uzlaşma tutanağında yer verilir. Üzerinde uzlaşılan vergi ve cezaların dava konusu yapılması mümkün değildir. Mükellefin üzerinde uzlaşılan vergi ve cezayı ödemek dışında seçeneği yoktur.

106. Tarhiyat sonrası uzlaşmada kısmi uzlaşma mümkün müdür?

Eleştirilen matrah farkları bazında kısmi uzlaşma talep edilmesi mümkündür. Örneğin mükellef nezdinde 2023 yılını kapsayan ve kurumlar vergisi yönünden yapılan vergi incelemesi neticesinde amortisman ve örtülü sermaye konularından eleştiri yapıldığını ve vergi inceleme raporunda her iki eleştiriden kaynaklı olarak matrah farkları bulunduğunu ve vergi dairesince matrah farkları üzerinden kurumlar vergisi tarhiyatı ve vergi ziyai cezası kesildiğini varsayalım. Mükellefin bu durumda örneğin amortisman kaynaklı vergi tarhiyatı ve ceza için uzlaşma talep etmesi ve örtülü sermayeden kaynaklı vergi ve ceza için uzlaşma yolunu tercih etmemesi mümkündür.

Uzlaşılan vergi ve ceza için mükellefin uzlaşılan tutarları ödeme dışında seçeneği yok iken uzlaşmaya konu edilmeyen vergi ve cezaları ödeme veya yargıya intikal ettirme seçenekleri bulunmaktadır.

107. Tarhiyat sonrası uzlaşmaya konu edilen vergi ve cezalar ne zaman ödenir?

Uzlaşma konusu yapılan vergi ve cezada uzlaşma sağlandığı takdirde düzenlenen uzlaşma tutanağı, vergi ve cezaların normal ödeme zamanlarından önce tebliğ edilmişse

kanuni ödeme zamanlarında, ödeme süreleri geçtikten sonra tebliğ edilmişse uzlaşma tutanağının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

108. Tarhiyat sonrası uzlaşmaya konu edilen vergi ve ceza tutarında indirim yapılır mı?

Uzlaşılan vergi ve cezaların tümü 107'nci sorunun yanıtında belirtilen süreler içerisinde ödendiği takdirde uzlaşılan ceza üzerinden %25 indirim yapılır. Örneğin 2023/Eylül ayında yapılan müzakere neticesinde 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin olarak 1.000.000 TL kurumlar vergisi, 200.000 TL vergi ziyai cezası ve 40.000 TL özel usulsüzlük cezasında uzlaşıldığını varsayalım. Uzlaşılan tutarların bir ay içinde ödenmesi halinde ceza tutarları üzerinden %25 indirim yapılacaktır. Bu durumda mükellef 1.000.000 TL kurumlar vergisi, 150.000 TL vergi ziyai cezası ve 30.000 TL özel usulsüzlük cezası ödeyecektir.

IV.3 DAVA YOLUNA GİTME

109. Mükellef vergi ve cezalara karşı dava açabilir mi?

Mükellefin tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunmaması veya tarhiyat öncesi uzlaşmanın temin edilmediği veya uzlaşmaya varılmadığı durumlarda, mükellef hakkında düzenlenmiş vergi inceleme raporları mükellefin vergi dairesine intikal ettirilir. Raporlara istinaden vergi dairesince vergi/ceza ihbarnameleri düzenlenir ve mükellefe tebliğ edilir. Bu ihbarnamelere karşı mükellefin bir diğer seçeneği dava yoluna gitmektir. Vergi yargısı süreci; vergi mahkemesi, bölge idare mahkemesi ve Danıştay aşamalarının bir veya birden fazlasını ihtiva etmektedir.

110. Dava ne zaman açılır?

Dava yolunu seçen mükellef, adına salınan vergi ve cezalar için ihbarnamelerin tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi mahkemesinde dava açması gerekmektedir.

Diğer taraftan, tarhiyat sonrası uzlaşma görüşmesi neticesinde uzlaşmaya varılmaması halinde uzlaşma tutağının tebliğinden itibaren dava açma süresi bitmiş veya on beş günden az bir süre kalmış olabilir. Bu durumda dava açma süresi kendiliğinden on beş gün süre uzar. Örneğin 2023/Ocak dönemine ilişkin KDV ile vergi ziyai cezası ihbarnamesinin mükellefe 2 Eylül 2023 tarihinde tebliğ edildiğini, mükellefin bu ihbarnameye istinaden 10 Eylül tarihinde tarhiyat sonrası uzlaşma talep ettiğini ve uzlaşmasının mükellefin de rızası alınmak suretiyle 24 Eylül'de yapıldığını, yapılan görüşme neticesinde mükellef komisyonun nihai teklifini kabul etmediğini ve uzlaşmaya varılamadığına ilişkin tutanağın mükellefe tebliğ edildiğini varsayalım.

Tutanağın tebliğ edildiği tarih itibarıyla dava açma süresinin bitmesine sekiz gün kalmıştır. Dolayısıyla dava açma süresi uzayarak on beş gün olur. Bu durumda mükellefin 9 Ekim gün sonuna kadar dava açması gerekmektedir.

111. İhbarnamelere ayrı ayrı mı dava açılır?

Mükellef adına düzenlenen vergi/ceza ihbarnamelerine ayrı ayrı dava açılmalıdır. Örneğin mükellef adında 2023/Ocak dönemine ilişkin 100.000 TL KDV ve 100.000 TL vergi ziyai cezası ve 30.000 TL tutarında özel usulsüzlük cezası salındığını varsayalım. Bu halde mükellefe biri KDV ve vergi ziyası cezasını, diğeri sadece özel usulsüzlük cezasını ihtiva eden iki adet ihbarname tebliğ edilir. Mükellefin bu ihbarnamelere karşı vergi mahkemesinde ayrı ayrı dava açması gerekmektedir.

112. Dava açılması vergi/cezanın tahsilatını durdurur mu?

Mükellefin vergi mahkemesinde dava açması halinde, dava konusu vergi ve cezaların tahsil işlemleri durur. Vergi dairesince bu alacakların tahsilatına ilişkin herhangi bir işlem yapılmaz.

113. Vergi mahkemesi kararları nihai midir?

Mükellef, adına salınan vergi ve cezalara karşı vergi mahkemesinde dava açar. İlk derece mahkemesi olarak vergi mahkemesinin verdiği kararların nihai olup olmadığı, dava konusu tutarlara göre belirlenmektedir. Buna göre 2023 yılında dava konusu tutar 20.000,00 TL'yi aşmıyorsa vergi mahkemesinin verdiği kararlar kesindir. Bu tutarı aşan kararların mükellef veya vergi dairesince istinafa götürülmesi mümkündür.

114. Vergi mahkemesi kararları istinafa ne zaman götürülebilir?

Vergi mahkemesi kararlarının tebliğinden itibaren 30 gün içinde taraflar bu kararlara karşı bölge idare mahkemesinde istinaf yoluna başvurabilirler. 113'üncü sorunun yanıtında da ifade edildiği üzere, istinaf yoluna başvurulabilmesi için dava konusu tutarın 2023 yılında 20.000 TL'yi aşması gerekmektedir.

115. Bölge idare mahkemesi kararları nihai midir?

İstinaf yoluyla başvuru neticesinde bölge idare mahkemesinin davaya ilişkin kararının nihai olup olmadığı, dava konusu tutara göre belirlenmektedir. Buna göre, 2023 yılında dava konusu tutar 581.000 TL'yi aşmıyorsa bölge idaresi mahkemesinin verdiği kararlar kesin olup bu kararların Danıştay'da temyiz edilmesi mümkün değildir.

116. Bölge idare mahkemesi kararları ne zaman temyiz edilebilir?

Bölge idaresi mahkemesi kararları, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde taraflarca Danıştay'da temyiz edilebilir. 115'inci sorunun yanıtında ifade edildiği üzere, dava

konusu tutarın 581.000 TL'den fazla olduğu bölge idaresi mahkemesi kararları temyiz edilebilmektedir.

117. Vergi davasının mükellefin aleyhine sonuçlanması halinde vergi/cezalar ne zaman ödenir?

Vergi mahkemesine başvuran mükellef aleyhine davanın kesinleşmesi halinde, mükellefin adına tarh edilen vergi ve cezayı ödemesi gerekmektedir. Vergi mahkemesinin kararına istinaden vergi dairesince gerekli hesaplamalar yapılp vergi mükellefe ihbarname ile tebliğı edilir. Verginin normal ödeme süresinin geçmemiş olması halinde, normal ödeme süresinde, ödeme süresinin geçmiş olması halinde ihbarnamenin tebliğ tarihinden bir ay içinde ödenmesi gerekmektedir. Cezaların da benzer şekilde vergi mahkemesi kararına istinaden vergi dairesince düzenlenen ihbarnamenin mükellefe tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekmektedir.

IV.4. ÖDEME/İLK ÜÇ SENEĞİN KULLANILMAMASI

118. Mükellefin ilk üç seneğı tercih etmemesi halinde ne olur?

Mükellef tarhiyat öncesi uzlaşmadan istifade etmediğı veya edemediğı takdirde, mükellef hakkında düzenlenen inceleme raporları vergi dairesine intikal ettirilir. Vergi dairesince mükellefe vergi/ceza ihbarnameleri tebliğ edilir. Mükellefin tarhiyat sonrası uzlaşmadan istifade etmemesi/edememesi veya dava yoluna başvurmaması halinde, otuz günlük dava açma süresinin bitmesiyle vergiler tahakkuk etmiş olur ve ceza kesinleşmiş olur.

119. Tahakkuk eden vergiler ve kesinleşen cezalar ne zaman ödenir?

Tebliğ edilen vergilerin kanuni ödeme süreleri geçmemiş olması halinde normal ödeme sürelerinde, değilse verginin tahakkuk ettiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekmektedir. Cezalarda benzer şekilde dava açma süresinin bittiğı tarihten itibaren bir ay içinde ödenir.

120. Son seçeneğı tercih etmiş mükellefin istifade edebileceğı bir indirim var mıdır?

Mükellef, adına salınan vergiler ile cezaların yarısını ihbarnamelerin tebliğinden itibaren otuz gün içinde veya teminat göstermek suretiyle üç ay içinde öderse hakkında kesilen cezaların yarısını indirmiş olur. Örneğın mükellef adına 2023/Ocak dönemi için 100.000 TL KDV ve 100.000 TL vergi ziyai cezası salınmış olması halinde mükellefin ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde veya teminat göstermek suretiyle üç ay içinde borçlarını ödemesi halinde, kendisinden nihai olarak 100.000 TL KDV ve 50.000 TL vergi ziyai cezası alınır.

Diğer taraftan mükellef hakkında salınan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının uzlaşma kapsamına girebilecek tutarın altında olması halinde bu cezalar için indirim oranı %75 olarak uygulanır. 2023 yılı için sınır bu sınır 15.000 TL'dir. Yukarıdaki örnekte mükellefe ilave olarak 10.000 TL özel usulsüzlük cezası salındığını varsayalım. İndirimden faydalanan mükellef, bu özel usulsüzlük cezasını 2.500 TL olarak öder.

121. Kaçakçılık sayılan fiillerle vergi ziyana sebebiyet verildiği durumlarda ceza indiriminden faydalanmak mümkün müdür?

Mükellef vergi ziyana kaçakçılık sayılan fiillerle sebebiyet verirse bu ceza için de ceza indiriminden faydalanması mümkündür. Örneğin bilerek ve isteyerek sahte fatura kullanma fiili nedeniyle mükellef adına 100.000 TL KDV ve 300.000 TL vergi ziyai cezası salındığını varsayalım. Mükellef ceza indiriminden faydalandığı takdirde vergi ziyai cezasını 150.000 TL olarak öder.